

(מזרח חדש (אוי קלט)

ערוך יומי בלתי משלגתי בשפה ההוגרית.
העורך: ד"ר א. מרטון האחראי: דוד שן
המו"ל: מזרח חדש בע"מ, ת"א, רח' הנגב 11.

XL. évfolyam

שנה מ.

Főszerkesztő: Dr. MARTON ERNO.
A szerkesztésért és kiadásért felelős:
SCHÖN DEZSŐ. — Kiadó: Mizrach
Chadas Ltd., Tel-Aviv, Rehov Hanegev
(voft Schlesinger) 11. sz. Telefon: 67677.

UJ KELET

PÁRTONKIVÜLI NAPILAP

Sziria ellenpanasz benyújtásával ködösíti el a határmenti támadásait

Léghátrító ágyútűz a Dan felett elszálló izraeli repülőgépre —
Erős védelmi fedezet és az UNO-megfigyelők jelenlétében folytatják az aknaszedést a semlegesített övezetben

Tel-Aviv (Az Uj Kelet katonai tudósítójától). — A Dan kibuc közelében húzódó semlegesített zónában az izraeli rendőrség műszaki alakulata tegnap folytatta az aknaszedést felszedését és más, polgári természetű munkálatokat. Mint emlékeztet, ezen a helyen a múlt héten a sziriai leszállásokból megöltek két rendőrt, másik hatot pedig megsebesítettek. A munkálatok tegnap nagyobb fegyveres fedezet mellett folytak és az UNO megfigyelőkara is különös figyelmet szentelt a munkamegzekedésnek.

Tegnap reggel egyébként az UNO-megfigyelők vezérkara közölte az izraeli hatóságokkal, hogy a semlegesített zónával párhuzamos határmenti szakaszon a sziriai katonaság hadgyakorlatot tart. A munkát ennek ellenére a rendes időben megkezdtek és néhány puska lövéstől eltekintve a munkálatokat nem zavarták meg. Ezeket a lövéseket sem a semleges zónában dolgozóakra adták le, úgy hogy azok eredete és rendeltetése ismeretlen.

Ezzel szemben a sziriai hadállások tüzet nyitottak egy izraeli felderítő repülőgépre, amikor Dan kibuc felett járt. A hadsereg szóvivője közölte, hogy a gép nem sérült meg. Valószínű, hogy Izrael panaszt tesz a fegyverszüneti bizottságnál, mert az inzultus izraeli terület felett érte a gépet.

Damaszkusz (Reuter). — Sziria tegnap panaszt emelt a fegyverszüneti bizottságnál, hogy Izrael gyalogsági csapatokat és páncélosokat küldött a demilitarizált zónába, Mystere-repülőgépek fedezete alatt.

A sziriai külügyminisztérium

szóvivője szerint megfigyelték, amint izraeli repülőformációk a demilitarizált zónával szemben fekvő izraeli település felett összpontosulnak és ezután négy Mystere-gép a sziriai határ felett repült el. A szóvivő azzal vádolta Izraelt, hogy „az UNO beavatkozása ellenére” folytatja a provokációkat. Ezért a sziriai kormány utasította UNO-delegációját, hogy azonnal jelentse az incidenst a Biztonsági Tanácsnak.

New-York. (Reuter, AFP). A sziriai UNO-delegáció tegnap kiadott nyilatkozatában elutasítja a Biztonsági Ta-

nácshoz benyújtott izraeli panasz azon megállapítását, hogy Sziria ismét sorozatos támadásokat folytat Izrael területe ellen. A sziriai delegáció szerint az izraeli panasz csupán arra szolgál, hogy előkészítse a világ közvéleményét a Sziria elleni újabb izraeli agresszióra.

Az arab nyilatkozat arra utal, hogy az izraeli panaszt Egyiptom és Sziria egyesítésével egyidőben nyújtották be, aminek „megvan a maga jelentősége”. Ezután a nyilatkozat így folytatja:

„Az izraeli jegyzék az izraeli-sziriai határról beszél. Sziria UNO-delegációja nem

ismeri el ilyen határ létezését. Az egyetlen demarkációs vonal, amely Szíriát az elfoglalt palesztinai területtől elválasztja, egyrészt a Sziria és Palesztina közötti nemzetközi határ, másrészt a fegyverszüneti határvonal, amely a fegyverszüneti egyezményben lett lefektetve.”

A továbbiakban a sziriai UNO-küldöttség azt állítja, hogy a demilitarizált zónában végzett izraeli munkálatoknak katonai jellegük van. Az új településeket stratégiai fontosságú pontokon állítják fel, izraeli polgárok az arabok tulajdonát képező földeket katonai fedezet alatt munkálják meg és végül izraeli halászbárkák a halászat ürügye alatt „törvénytelen tevékenységet” folytatnak a Kínert taván a sziriai biztonsági zóna mentén.

Az, hogy sziriai katonák az UNO-megfigyelőkre tüzeltek, az arab nyilatkozat szerint „elferdített hír”, a-

Kedvező hírek a romániai hozzátartozók alijjakilátásairól

Josef Juster bukaresti cionista, aki a tegnapi virradó éjjel alijjázott Romániából, elmondotta, hogy a román zsidóság körében elterjedt hírek szerint a hatóságok a közeljövőben megengedik a családok egyesítését. Állítólag megengedik gyerekek-

nek szülőkhöz, szülőknék gyerekekhez és testvéreknek egymáshoz való alijját. Ebből a célból külön összeíró lapokat töltettek ki az alijjára jelentkezőkkel, amelyekben fel kellett tüntetni az Izraelben élő rokonokkal való vérségi köteléket.

Justerrel együtt alijjázott felesége, Rachel Juster, aki évekkor elelőtt Piatra Neamtz városában a WIZO elnöknője volt.

Mai számunk

8 oldal

Regényfolytatás
Keresztretjvény

Amerika további 1260 milliót fordít június végéig honvédelmi célokra

A szenátus egyes esetekben fel is emelte az Eisenhower által kért összegeket

Washington. (Reuter). — Az amerikai szenátus tegnap nagy szótöbbséggel jóváhagyta Eisenhower elnök javaslatát, hogy a folyó pénzügyi évre, amely június végén zárul, további 1260 millió dollárt utaljanak ki honvédelmi kiadásokra. Az összeg főleg a távrakéták fejlesztésére, interkontinentális lövedékek kilövő bázisainak megépítésére, tengeralattjáróknak távrakétákkal való felszerelésére és a távlovdekekkel szembeni védőhálózat felállítására szolgál. Ugyancsak kibővítik az automatikus légoltalmi hálózatot és a nehéz bombavetőekkel felszerelt stratégiai légihadereő bázisait kisebb repülőterekre osztják fel.

A szenátus néhány kisebb módosítást eszközölt Eisenhower javaslatában és egyes esetekben felemelte az elnök által kért tételeket.

Nasser és Kuatli ma terjeszti be az Egyesült Arab Közfársaság ideiglenes alkotmányát

A New-York Times szerint Nasser pontosan Hitler nyomdokaiban halad a területi bekebelezések terén — Az egyiptomi és sziriai hadsereg összehangolása jóval megelőzte a politikai fuziót

Kairo (Reuter, AFP, STA). Abdul Nasser és Sukri el-Kuatli ma terjesztik nemzetgyűléseik elé az új állam ideiglenes alkotmányát, amely teljes diktatóri hatalmat biztosít az elnöknek, azaz Abdul Nassernak. Az

egyiptomi nemzetgyűlés kétségtelenül egyhangúlag fogja megszavazni az alkotmányt, amely szerint az elnök nevezi ki a parlament és a kormány tagjait, valamint a két „végrehajtó tanácsot”, amely ideiglenesen fogja gyakorolni a végrehajtó hatalmat Egyiptomban és Szíriában. Mint ismert, február 21-én tartják meg a népszavazást, amelyben a választóknak a következő két kérdésre kell igennel válaszolniuk: 1. Jóváhagyja-e az egyesülést, 2. Abdul Nassert választja-e az egyesült közfársaság elnökévé?

A New-York Times vezércikkében azt írja, hogy Abdul Nasser terveit Hitler „Mein Kampf”-jához lehet hasonlítani és ha sikerül

azokat végrehajtania, kezébe keríti az egész közelkelet petróleumot. „A forradalom filozófiája” című könyvében Nasser már régebben körülírta a pan-arab birodalom tervét, amint Hitler is megírta a német világbirodalom elgondolását. A két diktátor módszerei közötti hasonlatosság több a merő (Folytatás a 8-ik oldalon.)

Dulles gyengélkedik

Washington (Reuter). — Foster Dulles külügyminiszter tegnap az ágyát őrizte és lemondta szakasos heti sajtókonferenciáját. A külügyminiszter, aki ebben a hónapban lesz 70 éves, erős hűléssel érkezett vissza a bagdadi szövetség ankarai konferenciájáról.

Hosszú fogházbüntetésre ítélték a jugoszláv szocialisták két vezetőjét

Belgrád (Reuter). — A belgrádi bíróság tegnap hosszú fogházbüntetésekre ítélte a jugoszláv szocialista párt két volt vezetőtagját, akiket a kormányzat megbuktatására irányuló fon-

dorlattal vádolnak. Alexander Pavlovicsot, a szocialista párt 73 éves volt elnökét 8 és fél évi, a 70 éves Bogdan Krakicsot pedig 7 évi fogházra ítélték.

Pavlovics azt hangoztatta a tárgyaláson, hogy az államügyész egy baráti összejövetelekből „árulók és összeesküvők gyűlését” kovácsolta. Politikai felfogásáról szólva, Pavlovics ezt mondta: „A demokrácia nem lehetséges szocializmus nélkül, de a szocializmus sem lehet demokrácia nélkül.”

Az államügyész vádbeszédeiben Jugoszlávia fanatikus és javíthatatlan ellenségeinek nevezte a két agg vádlottat.

A 9 éves Kneszet

A Kneszet tegnap ünnepelte fennállásának 9-ik évfordulóját. Ebből az alkalomból Jozsef Sprinzak házelnök, aki az első naptól kezdve kezében tartja az elnöki kalapácsot, üdvözölte a képviselőket és méltatta a Kneszet eddigi eredményes munkáját. Este bankettet rendeztek a képviselők és meghívott vendégek tiszteletére.

London és Washington véleménye:

Bulganin jegyzéke csökkentette a csúcskonferencia kilátásait

Macmillan angol miniszterelnök Washingtonon keresztül fog hazautazni a Távolkeletről

London (Reuter). Londonban és Washingtonban az a vélemény alakult ki, hogy Bulganin marsallnak Eisenhower elnökhöz intézett legutóbbi jegyzéke csökkentette a kilátásokat a csúcskonferenciára, vagy legalább is nem járult hozzá a kilátások növeléséhez.

Washingtonban a Fehér Ház szóvivője Eisenhower elnök és Foster Dulles külügyminiszter telefonon folytatott megbeszélése után a következő nyilatkozatot adta ki:

„Bulganin marsall legutóbbi jegyzéke az előző szovjetjavaslatok megismétléséből áll és negatív álláspontot tanúsít Eisenhower elnök január 12-iki levelének nyolc javaslatával szemben. A jegyzéket tovább tanulmányozzák, de már most nyilvánvaló, hogy a szovjet álláspont további tisztázására lesz szükség, mielőtt meg lehetne állapítani, hogy a csúcskonferenciának kilátása lenne-e a világbéke és az igazságosság elősegítésére.”

Amerika még mindig fenn tartja azt a nézetét, hogy a vezetők találkozája előtt négyes külügyminiszteri konferenciát kell összehívni, míg Bulganin a rendes dip-

lomáciai úton akarja előkészíteni a csúcskonferenciát. Londoni megfigyelők véleménye szerint Bulganin jegyzéke azt a benyomást kelti, hogy az oroszok nem akarnak Foster Dullesszel tárgyalni. Selwyn Lloyd külügyminiszternek az ankarai konferencián tartott beszéde szerint, Anglia lemondott a külügyminiszteri konferencia követeléséről és hajlandó elfogadni Bulganin javaslatát.

London (Reuter). — Harold Macmillan angol miniszterelnök, aki most fejezi be

ausztráliai látogatását, talán Washingtonon keresztül tér vissza Londonba, hogy útközben felkeresse Eisenhower elnököt. A Daily Mail tegnap kész tényként jelentette Macmillan washingtoni látogatását, mire a miniszterelnök környezete azzal válaszolt, hogy Macmillan ugyan terv szerint Singapoorn keresztül akar hazatérni, de az amerikai látogatás „nem kizárt dolog.” A Daily Mail szerint Macmillan a csúcskonferencia előkészítéséről akar tárgyalni.

A HAIFAI KIKÖTŐBEN TALÁLKOZOTT HALOTTNAK HITTE FÉRJÉVEL

Haifa. (Az Uj Kelet tudósítójától). — Közel 400 utast és turistát és mintegy 450 olét hozott tegnap 1-előtt Haifára az Alijja hajó. Az olék túlnyomórésze lengyelországi, de volt köztük néhány romániai és egy magyarországi család is. — Egy 25 tagú délamerikai ifjúsági csoport egyéves önkéntes határmenti szolgálatra érkezett.

A visszatérők között volt Rózsa Marika színművésznő, aki ötletes családi látogatásról érkezett vissza Magyarországról. Ugyancsak

ezzel a hajóval érkezett Michael Teto, a magyarországi híres angol fotóriporter, aki a londoni Observer, Jewish Chronicle és Jewish Quarterly folyóiratok, valamint az izraeli turisztaszervezet megbízásából a jubilumi év fényképes beszámolóját készíti elő.

Megható jelenet játszódott le a kikötőben, amikor a hajón érkezett Sima Glückmann lemergi asszony 16 éves elszakítottaság után találkozott 10 éve itt élő holt-nak hitt férjével.

SÖR

az egészség!

Mélyen lesújtva tudatjuk, hogy szeretett férjem, apám

Weiss Adolf Avram

BNE-BRAK (Brasso)

a romániai ortodox központi irodának volt alelnöke hosszú szenvedés után elhunyt. Temetése ma, február 5-ikén déli 12 órakor lesz a Bné Brák, Sikum Hé, roh. Bár Ilán 14. házából.

Gyászolják:

felesége: Mirjám; fia: Aron (London) és a kiterjedt rokonság.

Mély részvétünket fejezzük ki a gyászoló családnak

KLEIN JAKAB

barátunk elhunytá alkalmából.

Miflegel Poalé Erec Jiszráél
Chug Jocé Hungária, Beér Séva

LASZKOV ÉS DÁJÁN TÁBORNOKOK az ujságírószervezet diszebedjén

A volt vezérkari főnök a sajtó és a hadsereg közti kapcsolatokról

Tel-Aviv, (Az Új Kelet katonai tudósítójától). — Az ujságírószervezet vezetősége tegnap a Szokolov-házban diszebedet adott Mose Dáján és Chájim Laszkov vezérkari főnök tiszteletére, amelyen a napilapok főszerkesztői és katonai tudósítói is részt vettek. A főszerkesztők bizottságának nevében Jákov Amit elnök meleg szavakkal üdvözölte a két tábornokot és közölte, hogy a szervezet határozata értelmében mindekettyőjüket bejegyzik a KKL aranykönyvébe. Az ujságírók részéről felszólalt még Dán Pinesz, a szervezet elnöke és Chájiv Knaán hírlapíró.

Sport

IZRAEL - WALES

A másfél évvel ezelőtt megindult küzdelem a labdarúgó világ bajnokság döntőjébe jutásért ma délután utolsó fejezetéhez érkezik. A döntő mérkőzéseket Svédországban rendezik június hónapban, az előmérkőzéseket a résztvevő országokban játszották le. A döntőbe 16 csapat jut be és ezek közül 15 már ismeretes. Csúpan egyetlen mérkőzés van hátra, hogy a teljes mezőny együtt legyen a svédországi világ bajnokságra. Ez az utolsó mérkőzés kerül ma előtérbe Cardiffban, Izrael és Wales csapatai között.

A döntőbe jutásért a sorsolás alapján egymás ellen játszó válogatott csapatok két mérkőzésen döntöttek el a továbbjutás kérdéséről. Wales a január 15-én Rámát-Gában lejátszott mérkőzésen Izraelt 2:0 arányban legyőzte és ma ennek a mérkőzésnek a visszavágóját rendezik meg a walesiek.

Az Izraeli válogatott csapat hazai mérkőzésén kiütöttek a játékosok és csak hatalmas erőfeszítéssel tudta Wales megszerezni a győzelmet. Ma Izrael nehezebb körülmények között lép pályára nagytudású ellenfelével szemben.

Wales csapatát támogatja a hazai közönség, a jól ismert saját pályája és a megszokott környezet. De bizonyos mértékig a csapatnak az a tudat is, hogy egyszer már legyőzte Izraelt és elég neki akár a döntetlen eredmény is, hogy megszerezze a jogot a Svédországra utazásra. A legutóbbi hírek szerint Cardiffban eső áztatja a pályát, ami szintén nem konvencionális az Izraeli játékosoknak, míg ellenben a walesiek eléggé otthonosan mozognak a nedves gyepen, minthogy az év nagyrészen hasonlóan felázott talajon játszottak. Izrael csapatának mindezek alapján nem sok esélyt lehet jósolni, de az mindenesetre kíváncsú, hogy az itt megvívott küzdelemhez hasonlóan, mindent megkísérleljenek, ami sportszerű keretek között lehetséges ahhoz, hogy méltó ellenfelet legyenek a kiváló walesi csapatnak.

Az Izraeliek két héten tartották a tréninget Cardiffban és az összeállítás ezeknek alapján a szövetségi kapitány állapította meg a következőket: Hodorov, Lefkovi, Mordkovi, Amar, Reznik, Tish, Racabi, Sztelmak, Gogoszhan Stein (Nachmiasz) és Glaser.

A walesi válogatott összeállítását már ismert és egy posztos úti ember fog szerepelni, olyan, aki Izrael ellen nem játszott. Kimarad az Izrael elleni győztes együttesből Lem Allchurch és helyette Hewitt fog játszani, míg a jobb összekötő helyén némileg csúszást kellett John Charles visszatérül megmozdított posztjára, középcsatárnak. Ilyenformán Wales összeállítását a következők: Kelsey, Williams, Mel Charles, Hopkins, Harrington, Bodwen, Hewitt, John Charles, Medwin, Ivor Allchurch, Jones. Tartalék: Harris.

50 MILLIÓ LIRA BIZTOSÍTÁSI DÍJ

Ernest Owirk, az osztrák labdarúgás legkiválóbb reprezentánsa, aki mintegy hatvan év óta játszik a magyar labdarúgó válogatott csapat dresszét, jelenleg az I. osztályú olasz Sampdoria csapatában játszik. Az osztrák szövetség arra kérte az olasz csapat vezetőjét, hogy engedje át Owirket a labdarúgó világ bajnokság döntőjére az osztrák szövetségnek. Sampdoria a kérésre hajlandó teljesíteni, de csak akkor, ha a játékos sérülése esetére 50 millió olasz líra összegre bebiztosítja. A horribilis összeget az osztrák szövetség nem tartotta túlzottnak és a feltételt elfogadta. — Hasonlóan járt el az olasz Juventus csapata is a walesi John Charles esetében és most a svédek tesznek kísérletet arra, hogy az olasz csapatokba szerződött játékosait a világ bajnokság idejére visszakapják. A svédek különösen nagy számú játékosra kerültek Olaszországba, mintegy 30 legjobb labdarúgójuk, de ezek közül csak mintegy 4-5 játékost igényelnek ki terv szerint a svédek az olasz proficsapatoktól.

hogy a hadsereg élén igen jó vezérkar áll, amelyet mint annak egyik beosztottja örömmel szolgál. Ezután a hadsereg parancsnoksága és a sajtó közötti jó viszonyt méltatta Dáján, megemlítve, hogy a hadsereg legfelsőbb vezetését nem egy ízben érte kritika, különösképpen az ellenakciók idején, de ő személy szerint a bírálatot mindig megbecsülte. „Örömmel állapítottam meg, — mondotta Dáján — hogy amikor kritikát gyakoroltak az ellenakciók felett a lapok nem vonták kétségbe, hogy elvben ezek az akciók létjogosultsággal bírnak”.

400 ezer font állami középületekre Beér-Séván

Dávid Tuvijahu beér-sévai polgármester közölte, hogy a jövő költségvetési évben 400 ezer fontot fektetnek be a városban állami középületek építésére. Ezenkívül a város nemrég írt alá a szerződést két nyári mozi építésére, amelyet az új városban létesítenek. Tavasszal két úszómedencét adnak át a használóknak, egyet felnőttek, egyet pedig gyermekek részére. Az építkezés már vé-

gefelé tart. Ezek a medencék is az új város számára készülnek.

Egy kérdésre válaszolva a polgármester elmondta, hogy a város foglalkozik Beér-Séván élő házasságban élő lakos problémájával. Sok fiatal pár nem tud lakást bérelni házasállapot miatt. A város a kormány építkezési intézményéhez fordul és tárgyalásokat kezd, hogy ilyen célokra házak épüljenek Beér-Séván.

Hamis tanuvallomást tett a rendőrségen, mert fél a gyilkosok bosszújától

Szemtanu vallomása Ábrahám Abados halálakuseléséről

A telavivi törvényszéken tegnap Smuél Gvakil szemtanu ismertette Ábrahám Abados meggyilkolásának történetét. Elmondta, hogy a ráanánai munkástanács épülete előtt állt jépejű és Abados a hátsó ülésen ült. Egyszerre mozgást halott, és amikor hátrafordult, két fiatal embert látott, akik késekkel támadtak neki a magatehetetlen Abadosnak.

A fiatal emberek közül az egyikben felismerte a három Amrá-m-testvér közül a legfiatalabbikat. A tanu kiugrott a jépeből és segítségért szaladt.

Támri védőügyvéd keresztkérdéseire válaszolva Gvakil beismerte, hogy a rendőrségen tett vallomása nem felelt meg a valóságnak, mert félt a vádlottak bosszújától.

HEGYEKET FEDEZTEK FEL A DÉLI SARK JÉGTAKARÓJA ALATT

London, (Reuter). — Az angol sarkkutató expedíció jelenti, hogy a Déli Sark mindkét oldalán hegyeket fedeztek fel a jégréteg alatt, amelynek vastagsága 450 és 600 méter között váltakozik. Magát a Sarkot több mint 2000 méter vastagságú jégréteg borítja. Ezeket a megállapításokat tartalmazza dr. Vivian Fuchs február elején keltezett első jelentése tudományos kutatásairól, amelyet tegnap tettek közzé Londonban.

Dr. Fuchs csoportja a legutolsó jelentés szerint már 560 kilométeres utat tett meg, amióta elindult a Déli

Sarkról a Scott bázis felé. Douglas Mackensine, a csoportot kísérő újságíró jelenti, hogy most már csak 240 kilométeres távolság választja el az expedíciót a „700-as bázistól”, ahol Sir Edmond Hillary csatlakozik hozzá. Ebben a bázisban élelmiszerket és hajtóanyagot halmoznak fel. Hillary, aki előzőleg fordított irányban mentette az utat, most vezetőként fog szolgálni az angol csoportnak. Dr. Fuchs expedíciója naponta átlag 65-80 kilométeres utat tesz meg Snowcat (hómacska) elnevezésű különleges traktorain.

MATIZ ÉVE...

● A Hagana Tel-Aviv és Jaffa határában visszaverte az arabok támadásait, majd a Hagana egyik csapata ellentámadásra indult, felrobbantva egy házát Szalamé és Abu Kabir között a narancsosban. Ebből a házból lötték az arabok aknavetővel a Jaffával szomszédos zsidó negyedeket. — Ebben a műveletben 20 arab sebesült meg.

● Reggel 150 angol katonai körülfért egy Hagana hadállást Tel-Aviv határában és letartóztatott öt harcost, akiknél fegyver volt. Rögtönítélő hadbíróság előállították őket, amely személyenként 30. — font bírságot rótt ki rájuk. A délelőtti órákban folytatódott a lövöldözés Tel-Aviv külső városrészei felé. Különösen a Kerem Hátémánim szenvedett sokat, ahol egy zsidó elesett és kettő megsebesült. A déli órákban a Lechi egyik csoportja behatolt Mansie városrészbe s a Hász szán Bek mecsét mellett két arab házat robbantott fel. Egy órával ezután gyors tüzelő fegyverekkel és kézigránátokkal felszerelt arabok két irányból megtámadták a Jaffa és Tel-Aviv határában lévő zsidó segédtrendőr hadállást. Félórás lövöldözés után, amelynek során az egyik arab támadó elesett, a tengerpart felől megérke-

zett a Hágáná erősítése és hátra támadta az arabokat, akik súlyos veszteségek árán szétzóródtak. Zsidó részről egy halottja volt a hadműveletnek.

Ugyanaznap eltévedt golyóktól három zsidó sebesült meg Tel-Aviv utcáin.

● Az angolok Ros Piná és Ajelet Hásachár között letartóztattak nyolc zsidót és elkobozták fegyverüket. Ugyanígy módon 27 zsidót vettek őrizetbe Metulla közelében. A zsidók egy karaván kíséretét látták el. Néhány óra múlva Ajelet Hásachárnál további 11 zsidót tartóztattak le az angolok, azzal a váddal, hogy rájuk löttek. Valamennyi letartóztatottat óvadék ellenében szabadlábra helyezték, de fegyvereiket, többek között egy nehéz gépfegyvert is, elkobozták.

Mit kap Jugoszlávia az amerikaiaktól?

Belgrád, (AFP). — Amerika 625 millió dollár értékű mezőgazdasági terményfelesleget szállít Jugoszláviának ebben az évben, a tegnapi Belgrádban aláírt megállapodás szerint. Jugoszlávia többek közt 520 ezer tonna búzát, 20 ezer tonna gyapotot és 26 ezer tonna olajat fog kapni.

HIREK

— Rejtvénymegfejtőink filmgyelmébe. Mai keresztrejtvényünk helyes megfejtői között Thornton Wilder „Szent Lajos király hídjá” című regényét sorsoljuk ki. Az amerikai elbeszélő-próza kiváló mesterének legfőbb tulajdonsága, hogy lankadatlanul keresi az új kifejezési formákat. Különösen jellemzi ez „A mi kis városunk” című világhírű darabját és a „Szent Lajos király hídjá” című regényt, amelynek első lapjain leszakad egy híd, s utána az író elmondja annak az öt embernek a történetét, akik át akartak menni a szerencsétlenség pillanatában a hídon. A kiváló regény új kiadása a budapesti Európa kiadónál jelent meg, Kosztolányi Dezső egyenértékű fordításában.

— A „Mizráchi” jeruzsálemi magyar tagozata, ma szerdán este 7.30 órakor a „Bét Meir” nagyertermében (Hámleach George 54.) Tuvijahu ünnepélyt rendez, amelyen dr. B. Tomaschoff: „Szől az ősi forrás” címmel tart előadást. Kecske-méti Mária szaval. Énekek, tombola, tu-bisváti gyümölcösk.

— „Hadash” 15 éve „Hadash”, állandóan növeleik, szellemi magyar tagozata, ma szerdán este 7.30 órakor a „Bét Meir” nagyertermében (Hámleach George 54.) Tuvijahu ünnepélyt rendez, amelyen dr. B. Tomaschoff: „Szől az ősi forrás” címmel tart előadást. Kecske-méti Mária szaval. Énekek, tombola, tu-bisváti gyümölcösk.

— Félórán utazhatnak vonaton a nácirokkantak. Hálfa-i tudósítónk jelenti: A nácirokkantak ezennél 50 százalékos kedvezményvel utazhatnak a vasúton, pontosan úgy, mint a második világ háború rokkantjai, — közzötte tegnap a vasútigazgatóság. A kedvezményes jegyek a pénzügyminisztérium rehabilitációs osztályának igazolványa ellenében kizárólag a vasúti pénztáraknál válthatók.

Lóránt! Lóránt! LÓRÁNT! Jöjjön böngészni! LÓRÁNT-kölcsonkönyvtár, Tel-Aviv, az Alenby-úti Nagytéplom mögött.

— Dorothy Livio felépült. Mint már jelentettük, Dorothy Liviot a múlt héten autóbaleset érte, Kishont Ferenc kocsián, férjével Paul Cosla zongoraművészszel, hazafelé tartott a Lantos-kabaré natanjai előadásáról. A kocsi egy kivilágítottatlan teherautóval ütközött össze Kishont és Cosla horzsolásokkal, Dorothy Livio kisebb agyrázkódással került ki az összeütközésből és ezért a művész a kabaré két legutóbbi előadásán nem tudott fellépni. Közben teljesen felépült és a Lantos-kabaré február 6-ki, kirját-chájimi és február 9-ki rámat-gáni, valamint további előadásain ismét fellép.

— Hús érkezett Argentínából. Tudósítónk jelenti: Az „Elsterkamp” nevű német teherhajó a hét elején 1130 tonna argentinai fagyasztott húst hozott Hálfa-ra. Mint már jelentettük, a kormány további 3000 tonna fagyasztott húst rendelt Braziliából, melynek megérkezése még április előtt esedékes. E nagy mennyiségű húszállítmány lehetővé fogja tenni nemcsak az elmaradt adagok kitalását, de a szabadpiac ellátását is és valószínűleg a helyi húsarak kizárólagos fog vezetését.

— „Hadash” dömping árusítás! Mindent eladunk! Mindent veszünk! Minden pesti könyv megrendelhető. „Hadash” kölcsonkönyvtár, Tel-Aviv, Hájárkon utca ötvenkilenc.

— Mennyi postát kap egy izraeli polgár évente? Az áskáloni Rotary-klubban tartott előadása során A. Renen postaigazgató elmondotta, hogy az izraeli posta elérte a francia és az olasz posták színvonalát, de még távolról sem üti meg a svájci és skandináv országok postáinak nívóját. Az izraeli posta 80 millió küldeményt kezel évente, minden izraeli lakos átlagban évi 7 postai küldeményt kap külföldről és 40-et az országból. Az átlagos svájci lakos 220, az egyiptomi polgár pedig két postaküldeményt vesz kézhöz egy évben. Ma már minden belöldi küldemény 24 óra belül eljut a címzettéhez. — mondotta a postaigazgató.

— Lollobrigida filmrendező lesz. Rómából jelenti: Gina Lollobrigida, a híres olasz filmsztár rövidesen mint filmproducer vonul be Hollywoodba. Spiros Skouros, a „20th Century Fox” filmvállalat elnöke ajánlatot tett a szép Ginának, hogy filmrendező és producer szerepében lépjen be a vállalatba. Gina férje, Milko Szkopics, aki egyébként a színész némenedzsere is, most folytatja a tárgyalásokat az amerikai vállalat-tal.

A Lantos kabaré

rendezője örömmel közli, hogy Lantos Olivér izraeli vendég szereplését két héttel meghosszabbította.

Számos levél érkezett ugyanis sok kisebb városból a rendezőséghez, ú. m. Ejlát, Beér-Seva, Tiberiás, Chedera, stb.

Naharia és Akko közönségének a csütörtöki kirját-chájimi előadásra biztositottunk jegyeket.

Magyar nyelvű települések, egyesületek, stb., esetleges vendég szereplés ügyében írjanak: Concert Managers Co., Hálfa, P.O.B. 4094.

FRIDO NAGY SZEZONVEGI KIARUSITASA. Elegans tisztaságú pullover IL 11.900-7.900. Tel-Aviv, Náchlát Benjámin-u. 46.

— Két teherautó összeütközött. A ramle-bét dágoni országúton hétfőn este összeütközött egy katonai és egy polgári teherautó és hat hazafelé tartó tartalékos katonamegsebesült. Súlyosan sebesült meg Jákov Kohen 34 éves telavivi lakos. — A könnyű sebesültek nevei: Menz Niszim 30 Jeruzsálem, Ovadjá Jákobi 32 Tel-Aviv, Chájim Misali 28 Bét-Jám, Szimchá Neuberg 31 Tel-Aviv és Jozsef Becher 42 éves telavivi lakos. A két sofőr, Avrahám Latucha 25 éves rámeil lakos és Baruch Chászif 25 éves tartalékos katonát a rendőrség vizsgálat céljából letartóztatta.

— OFSZETT NYOMDAMUNKASZONNALRA ÁLLÁST KAPHAT. Ajánlatok: Gombe Adv., Hálfa, P.O.B. 5255.

— Dorothy Livio felépült. Mint már jelentettük, Dorothy Liviot a múlt héten autóbaleset érte, Kishont Ferenc kocsián, férjével Paul Cosla zongoraművészszel, hazafelé tartott a Lantos-kabaré natanjai előadásáról. A kocsi egy kivilágítottatlan teherautóval ütközött össze Kishont és Cosla horzsolásokkal, Dorothy Livio kisebb agyrázkódással került ki az összeütközésből és ezért a művész a kabaré két legutóbbi előadásán nem tudott fellépni. Közben teljesen felépült és a Lantos-kabaré február 6-ki, kirját-chájimi és február 9-ki rámat-gáni, valamint további előadásain ismét fellép.

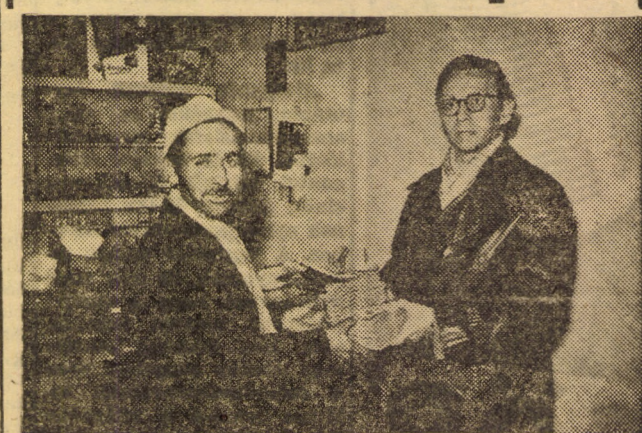
— Hús érkezett Argentínából. Tudósítónk jelenti: Az „Elsterkamp” nevű német teherhajó a hét elején 1130 tonna argentinai fagyasztott húst hozott Hálfa-ra. Mint már jelentettük, a kormány további 3000 tonna fagyasztott húst rendelt Braziliából, melynek megérkezése még április előtt esedékes. E nagy mennyiségű húszállítmány lehetővé fogja tenni nemcsak az elmaradt adagok kitalását, de a szabadpiac ellátását is és valószínűleg a helyi húsarak kizárólagos fog vezetését.

— „Hadash” dömping árusítás! Mindent eladunk! Mindent veszünk! Minden pesti könyv megrendelhető. „Hadash” kölcsonkönyvtár, Tel-Aviv, Hájárkon utca ötvenkilenc.

— Mennyi postát kap egy izraeli polgár évente? Az áskáloni Rotary-klubban tartott előadása során A. Renen postaigazgató elmondotta, hogy az izraeli posta elérte a francia és az olasz posták színvonalát, de még távolról sem üti meg a svájci és skandináv országok postáinak nívóját. Az izraeli posta 80 millió küldeményt kezel évente, minden izraeli lakos átlagban évi 7 postai küldeményt kap külföldről és 40-et az országból. Az átlagos svájci lakos 220, az egyiptomi polgár pedig két postaküldeményt vesz kézhöz egy évben. Ma már minden belöldi küldemény 24 óra belül eljut a címzettéhez. — mondotta a postaigazgató.

JO ES UJ KÖNYVEKET olvashat Jámber Eliseva kölcsonkönyvtárából. Tel-Aviv, Alenby 84. sz. udvarban. Könyveket a legmagasabb áron vesznek.

10.000 fontot nyert

Eljás Simon építőmunkás, tuniszi olé, aki Beér-Séván, S'chunát Bét-ben lakik, 10.000.— fontot nyert a Mifál Hápájisz utolsó húzásán.

ÉS ÖN CSERÉLJE KI SORSJEGYÉT MEG MA!

Próbaper a Sport-totó ellen

Niszim Kacin katona érdekes próbapert indított a „Sport-totó” és annak tulajdonosa, a sportszövetség ellen, mert nem adtak neki oda-vissza szóló repülőjegyet a cardiffi Izrael-Walles futballtalálkozóra. A katonai jegy árát 932 fontért perli a sport-totót. Keresetében elmondja, hogy a Máárviban megjelent hirdetés alapján 500 pruta kíséretében beküldte jöslatát a rámat-gáni Izrael-Walles mérkőzésre, mert a hirdetés azt ígérte, hogy aki elta ja a mérkőzés féidejét és vég eredményét, annak ingyen repülőjegyet adnak a reváns mérkőzésre. Ő eltalálta úgy a féldőt (0:1), mint a vég eredményt (0:2) és így a Sport-totó köteles neki repülőjegyet adni. Minthogy azonban rajta kívül még vagy 60-an eltalálták az eredményt, sorsolást rendeztek és csak egy személynek adtak jegyet. Minthogy az előzetes hirdetésben nem volt szó sorsolásról, Kácin ragaszkodik jogához, függetlenül attól, hogy rajta kívül még néhány személy találta el az eredményt és ezen az alapon kártérítést követel.

(Megjegyezni kívánjuk, hogy a „Sport-totó” nevű vállalkozás nem azonos a „Futball-totóval”, amelynek közleményei az Új Keletben jelennek meg.)

Eladó Bécsben háromemeletes, tehermentes bérház igen jó állapotban. ÁRA: 3.000.— DOLLAR Felvilágosítást ad: SHAVIT MICHAEL, Hotel „Sáron”, — Herzlia.

HABIMA H

Tel-Aviv, február 5., szerda DOB D KUTYÁKNAK Petách-Tikva, febr. 5. szerda A TOJÁS

Elsőosztályú szakácsot keres a Palatin-szálloda Jeruzsálem. Jelentkezés a helyszínen, a nappali órákban

A TEL-AVIVI MOZIK HETI MÜSORA:

ELŐADÁSOK KEZDETE: 3.30, 7.15 és 9.15 órakor. ALLENBY: Gróf Montje Criste ARMON DAVID: Fyama game CAFON: Egy király New-Yorkban CHEN: Love in the afternoon DAN: A város kabát EDEN: Elárultak a barátaim GAT: Lust for life GAT: Interlude MAXIM: Native son MIGDALOR: Nagyszerű fiatalnak lenni MOGRABI: Az idegen MATMID: Carmen Jones OPHIR: Művészek és modellek ORION: Sissi PEER: L'Etrange desire de ma Bard SDEROT: Pynaas TAMAR: A 41-ik TCHELET: Az ő huszária TEL-AVIV: The sun also rises JARON: Fedra ZAMIR: Izabella

Mához egy évre sokkal kisebb lesz a lelkesedés Kairóban, az Egyesült Arab Köztársaság fővárosában és a tartományi fővárosok degradált Damaszkuszban. Az „arab egység” hangzatos jelzavain kívül ma ebben a két fővárosban csak ködös tervek rajzolódnak a két világrészben fekvő, szárazföldi összeköttetéssel nem rendelkező ország „egységéről”. De ma ujjong a tömeg és Nasser életét.

Az új állam feladatairól a nemzetközi politika és stratégia terén sokkal világosabb felfogás uralkodik a moszkvai külügyminisztérium tervező osztályában, ahol csendes, kulisszák mögötti munkával segítették elő az arab köztársaság létrejöttét. De Moszkva hallgat, bár bizonyára már készítik az oblatot nyilatkozatot a „két arab nép történelmi jelentőségű lépéséről az egység felé, amely véget fog vetni a nyugati imperialisták áskálódásainak, akik annak idején céltudatosan darabokra

irja Arad Gideon

taglalták Arábiát, hogy aztán egyes részeit egymás ellen uszithassák, meggyengítve ellenállásukat a gyarmati kizsákmányolással szemben.

Bár lehetséges, hogy a szövetséges nagyhatalmak az első világháború után a „divide et impera” elve is vezényelte, tény az, hogy az általuk felosztott Levanton és a szomszédos területeken semmi nyoma sem volt arab egységnek, vagy arra irányuló terveknek. Az ottomán birodalom felszámolásakor inkább a nagyhatalmak közötti versengés nyilvánult meg, mint bármilyen más tendencia.

További történelmi tény, hogy Egyiptom, amelynek népe voltaképpen nem is arab eredetű, még néhány évtized előtt semmiféle érdeklődést sem mutatott az arab ügyek iránt és nagyon lenézte a félig civilizált levanti arabokat.

ANGOL TERVEK

Amióta a rejtélyes és legendás — bár legutóbb kisse megtépzott hírvé — Lawrence ezredes, az angol Intelligence Service tisztje az első világháborúban lázadást szított az ellenséges vonalak mögött, illetve „arab szabadságharcot” prédikált, a londoni Foreign Office nem tudott megszabadulni a nagy arab birodalom fantáziájától, amely Anglia hűséges szövetségese lenne a Közelkeleten.

Az arab egységtérvek nagy részt Londonban születtek. Anthony Eden volt az, aki még a második világháború alatt felvetette a „Termékeny félhold” tervét, amelynek Nuri Szaid, Anglia hűséges bérence lett a szószólója.

Az Irákok, Szíriát, a transzjordán emírséget s Libanont, a hasemita királyi ház koronája alatt összefoglaló állam terve, Egyiptom heves ellenállásán bukott meg. Ezért Eden később létrehozta az Arab Ligát. Mindkét terv egyik célja az volt, hogy kizsorítsák Franciaországot a Levantból és biztosítsák Anglia egyeduralmát ebben a térségben. Eden, aki szintén Lawrence fantáziadús meséiből tanulta a közelkeleti politikát, nem is álmodhatta, hogy a Liga egyszer Egyiptom fegyvere lesz, amellyel Angliát fogja kitesékelni.

Irakban és Szíriában so-

nak lehetőségéről, még erősen eltérnek a vélemények.

Párisban úgy hiszik, hogy Irák kiválása, illetve a bagdadi szövetség feloszlása, lehetővé tenné új szövetség létrehozását, amelybe Izrael és Franciaország is bekapcsolódhatna. Ez a szövetség megadhatná Izraelnek a régóta követelt határ-

A NAGY DIKTÁTOR

Abdul Nasser lesz most a 25 millió lakosú új köztársaság korlátlan ura — a Kiszzelev szovjetnagykövet által jóváhagyott keretek között. Attól kell tartani, hogy az a nyugati vélemény, amely szerint Abdul Nasser korlátozni fogja a Szovjetunió szíriai befolyását, nem egyéb vágyálomnál. Aligha lehetséges, hogy a két állam federációjának terve ne képezte volna megbeszélések tárgyát a legutóbb Moszkvában lefolyt orosz-szír és orosz-egyiptomi konferenciákon. A kisjelentőségű szíriai kommunista párt állítólagos ellenkezése is csak személyi pozíciók körüli harcok folyamán és ezt a pártot még Moszkvában sem veszik komolyan. Nagyobb súlya van az erős Baat-pártnak, Achram Chaurani erélyes vezetés alatt, amely már régen a Kairó-Moszkva tengely politikájához csatlakozott és most vezető szerepet fog játszani az új „egyesült nemzeti frontban”, az új állam szír részének egypártjában.

Dr. MÁRTON LAJOS:

Uj könyvek és folyóiratok a magyar-zsidó multtról

Az itt következő cikkek új sorozatot indítunk meg az Uj Kelet hasábjain, amely a magyar-zsidó mult problémáival foglalkozik, úgy ahogy az az új héber és más nyelvű irodalomban és folyóiratokban tükröződik vissza. A cikksorozat szerzője dr. Márton Lajos, az izraeli rádió magyar- és románnyelvű adásának szerkesztője, a magyar-zsidó történelem ismert kutatója.

1.

A rohonci hitközség évszázadokon át egyike volt a legtekintélyesebb magyar zsidó hitközségeknek. Amikor az első világháború után Vasvármegye északnyugati részével Rohoncot is Ausztriához csatolták, a híres zsidó község már jóval virágkora után volt. A városka Rechnitz néven Burgenlandhoz tartozik ma is, de fénykorában a magyar zsidóság egyik fellegrádjának tekintették, s így a vele kapcsolatos történeti kutatások is a magyar zsidó történeti irodalom állományához tartoznak. Zipser Mayer, a hitközség híres rabbija és dr. Bernstein Béla mártírhaltalt halt nyíregyházi főbbi kutatási eredményeinek köszönhetően, hogy aránylag sokat tudunk erről a zsidó községről. E tudós szerzők alapvető munkáin kívül néhány apróbb, részlettanulmány is foglalkozik Rohonc zsidó életével.

Igen örömdetes, hogy a zsidó tudományos világban nagyteljesítményű amerikai folyóiratban találkozunk most új adatokat feltáró, értékes tanulmánnyal Rohonccal. — Prof. Scheiber Sándor, a budapesti Országos Rabbiképző Intézet igazgatója illusztrált rohonci mohele-könyvről értekezik a cincinnati Héber Kollegium zsidóságtudományi folyóiratában. (Studies in Bibliography and Booklore. 1957 June.)

A rohonci zsidók művészetkedvelő emberek voltak. 1718-ban épült templomukat szép falfestmények díszítették, illusztrált Hátfarkönyvük is híres volt és gyönyörű Chevrá-könyvük címlapja Ber Frenk pozsonyi

garanciát is. Másrészt a bagdadi szövetség megszűnése kielégítend Moszkva egyik követelését és lehetővé tenné, hogy a tervezett csúcskonferencián megkísérleljék a Közelkelet kikapcsolását a hidegháborúból.

Az ankarai konferencia teljes eredménytelensége mindenesetre megkönnyítette a bagdadi szövetségnek, az angol külügyminisztérium ezen életképtelen szüleményének csendes likvidálását.

Az új állam két része közötti szárazföldi hidat Izrael és Jordánia területe képezi. Kétségtelen, hogy mind a két országgal szemben erősödni fog a nyomás, mert a „hid” megszerzése okvetlenül az arab köztársaság célkitűzései között fog szerepelni. Katonailag az egysülés nem jelent változást, mert a két hadsereg már eddig is egységes irányítás alatt állt. Politikailag azonban új robbanóanyagot teremtett az egységállam és Husszein király igen jól sejti, hogy ez mindenképpen az ő ingadozó királyságát fenyegeti. A szovjetvezetők legutóbbi ellenséges kijelentései aziránt sem hagynak kétséget, hogy Izrael is erős nyomás alatt fog állni.

A HID

Ma nem is tiz, hanem csak egy éve, hogy Amerika az UNO-ban, a Szovjetunió oldalára állva, kikényszerítette Izrael visszavonulását a Szinai-félszigetről és Gázából, miután angol és francia szövetségeseit is visszavonulásra készítette. Ezzel Eisenhower elnök és Foster Dulles külügyminiszter megmentették a biztos bukástól Abdul Nasser diktátort. A következmények csak most kezdenek kibontakozni...

metező elnyomott, de minduntalan előbukkanó művészi alkotási vágyának dicsőre. Scheiber professzor helyesen teszi, hogy nemzetközi fórumon közli most ennek a Chevrá-könyvnek szép címlapját. A zsidó élet jeleneit ábrázoló tíz rajz értékes adatokat szolgáltat a korabeli zsidó kultúrtörténethez. Ez a Frenk Jisszachár Ber nevű művész a nagytekinélyű pozsonyi rabbi, Szofer Mózes (Chátám Szofer) rabbisága idején működött. Nyilván titkos művészkedésével kapcsolatosan, rabbi-jával való bensőséges kapcsolatairól tanuskodó anekdoták is őrzik emlékét. Régi pozsonyiak sok ilyen anekdotát tudnak. Egyet ide iktatok, úgy, ahogyan azt Smuel Weingarten Hákohen-től hallottam.

Ber Frenk titokban lerajzolta rabbiját és az általa sokszorosított portré példányait ugyancsak titokban elküldöztette a rabbi tisztelőinek, némi kis ajándék reményében. Így elvitte a postát a finom miniatűr Eger Akiba poseni rabbinak, Szofer Mózes apósának is. A szokatlan dolog nyilván meg-

BAJAN ELŐKERÜL A ROHONCI MOHELE-KÖNYV

A hétszer tizenegy centiméteres méretű rohonci mohele-könyv, amelyet Scheiber prof. a cincinnati folyóiratban ismertett és amelynek 40 lapjából nyolcat fényképmásolatban be is mutat, a múltkincsek gyakori jellegzetessége szerint sokáig lappangott. Gleichman Emil rabbi, Scheiber professzor tanítványa, aki jelenleg Izraelben él, bajai segédrabbi korában híveitől kapta a kéziratot könyvet. Ő juttatta el a kis múltkincset hivatott feldolgozóhoz.

A hitközségi „mohele” sok helyen vezetett jegyzéket az Ábrahám szövetségéből való bevezetésekről. Amolyan anyakönyv-féle ez a jegyzék, de gazdagabb hitközségeknél az is előfordult, hogy az egyébként ügyviteli könyvecske díszes, művészi formát kapott. Így volt ez, persze, Rohoncon is, ahol, mint láttuk, kedvelték a vallási előírások keretében beilleszthető művészetet.

A könyvet 1823-1840 között használták bejegyzések-

Ugyanekkor Párisban komoly aggodalmat keltenek Nasser új dicsőségének kihatásai Afrikában. Kairó legutóbb óriási mértékben fokozta az afrikai propagandát. Északafrika mellett most Keletafrika is sorra került és a kairói rádió naponta két óra hosszat lázít öt különböző afrikai nyelven. A propaganda anyag nagyrésznél határozottan moszkvai ize van.

MEMENTO

Ma nem is tiz, hanem csak egy éve, hogy Amerika az UNO-ban, a Szovjetunió oldalára állva, kikényszerítette Izrael visszavonulását a Szinai-félszigetről és Gázából, miután angol és francia szövetségeseit is visszavonulásra készítette. Ezzel Eisenhower elnök és Foster Dulles külügyminiszter megmentették a biztos bukástól Abdul Nasser diktátort. A következmények csak most kezdenek kibontakozni...

MEMENTO

Ma nem is tiz, hanem csak egy éve, hogy Amerika az UNO-ban, a Szovjetunió oldalára állva, kikényszerítette Izrael visszavonulását a Szinai-félszigetről és Gázából, miután angol és francia szövetségeseit is visszavonulásra készítette. Ezzel Eisenhower elnök és Foster Dulles külügyminiszter megmentették a biztos bukástól Abdul Nasser diktátort. A következmények csak most kezdenek kibontakozni...

nek kibontakozni...

Lord Elton, ismert oxfordi pedagógus azt ajánlja a szülőknél, hogy az olyan könyvet, amelyet feltétlenül el akarnak olvasatni gyermekeikkel, fülük hallatára szidják, nyilvánítsák azt erkölcsatlennak, veszélyesnek és károsnak a fiatalok számára. Azután már csak olyan helyen kell hagyni a könyvet, melyhez a gyermekek — nem nagyon könnyen, de — hozzáférhetnek.

Biztosan el fogják a könyvet olvasni...

(Daily Mirror, London)

*

Az egyik népidemokrata állami áruház ajtaja kisse nagyra sikerült és azért nehezen nyílik, ha egyszer betették. Gyengéd női kezek nem is igen boldogulnak vele.

Miután több vevő panaszkodott a nehezen járó ajtóra, az áruház vezetője telefonált az állami javítóvállalatnak.

— Na, — kérdezi az egyik elárúsító — most már rendben lesz az ajtó?

— Igen, egy címfestőt küldenek.

— Címfestőt? Mit tud itt csinálni egy címfestő?

— Egy kis táblát ezzel a felirással:

ERŐSEN NYOMNI!
AZ AJTÓ AKADOZIK!

(Borsszem Jankó)

*

John Walters londoni újságíró a thaiföldi Bankok egyik ópiumbarlangjában tett „tanulmányutat”, ahol megállapította, hogy a narkotikumok mellett szeszitalokat is felszolgálnak, házardjátékokat is játszanak és ha a vendégek úgy akarják, különféle színű és fajú nőkkel is szórakozhatnak.

— Ott létemkor véres verekedés támadt az ópiumbarlangban — számolt be többek között élményeiről John Walters — és attól féltem, hogy emberélet is áldozatul esik. Ezért nyugtalanul odafordultam a kíséremhez és követtem, hogy hájják ki a rendőrséget.

— Erre nincs szükség — válaszolta nyugodtan a beaszült kisérem —, mert a rendőrség jelen van. Az óv az ópiumbarlang.

(Daily Mirror, London)

kel Bernát Nátonek Józsefről szóló héber nyelvű 1956-ban megjelent könyvét méltatja. Elias E. Epstein, a cincinnati Héber Kollégium tudományos dolgozója írja a recenziót, amelynek már az elején megállapítja, hogy Frenkel nagyon érdekes és tanulságos könyvet írt a 1813-1892 között élt Nátonek József magyarországi rabbiról, a politikai cionizmus egyik buzgó előfutáráról. A recenzió dicséri a könyv rendszerességét és azt, hogy milyen hatásos képet rajzol Nátonekról a koráról. Epstein is elfogadja azt a feltevést, amelyet dr. Frenkel könyve vett fel, hogy Nátonek közvetlen kapcsolatban állt Herzl Tivadarral és hogy hatással volt Herzl politikai tana alakulására. Meglepő, hogy a recenzió írója nem ismeri a Nátonekról korábban, Jeruzsálemben megjelent másik héber könyvet. Konklúzióként mindenesetre leszögezi Epstein, hogy Frenkel Bernát a feledéstől mentette meg Nátoneket és beillesztette a zsidó történetírás annaleibe. Mint ismeretes dr. Frenkel Bernát könyve Tel-Avivban magyarul is megjelent és így a magyarországi zsidó nemzeti gondolat fejlődéséről elég hiányosan tájékozott magyar zsidók tanulságos könyvvel rendelkeznek Nátonek Józsefről.

Ros hásáná láillánol Egy heti téli étrend

Irta: Gács Teri

Irta: LÖBL MARGIT

„A fák újéve”. Itt Izráelben nem szimbólumot jelent ez az elnevezés, hanem az élő valóságot.

Az ősi Erec Jisráél a fák megújuló életét ünnepelte ezen a naon, a természetben végbemenő csodát, a lét megújulásának, Isten mindenhatóságát hirdető csodáját. Új, friss vérkeringés indul meg a fák ereiben, az erősödő napsütés apró sebeket csókol a fák törzsén és ágain, az apró sebek helyén kipattannak a rügyek, fakad az új élet. Minden élet a földön friss megből, édes fájdalomtól születik.

Jisráél államának megújulását megelőző néhány évtized óta pozitívabb ennek a napnak jelentősége, mint azelőtt bármikor. Nem csupán a régi, téli álmát alvó élet ébred és szövik új hajtásba, hanem millió új élet születik. Kis facsemeték, fiatal, cserépben nevelt facsemeték kerülnek az áldott anyaföldre hogy ültetőkkel, a virágkoszorús tanuló ifjúsággal együtt nőjenek, izmosodjanak, szépítsék az országot, adjanak édes, izes gyümölcsöt és még edesebb reménységet, a zsidó jövő, minden téli fagyval dacoló reménységet.

A gálut is ünnepel. Az élő valóságtól távol, a többi ünnepektől eltérően, csak szimbólumokban ünnepel. A gálutban ilyenkor még túlnyomórészt a zord, mogorva tél az úr. A függő jégkristályokkal disztett halálos dermedtségben alvó faágakat kavargó hóviharak rázák. A visszatérő élet gerjesztő csókja még sokáig késik. Csak emlékezni lehet, csak felidézni a vágyak és álmok szárnyán, színeket, ízeket, illatokat, hogy legálabb szimbólumokban legyen azoké, akik ki vannak zárva a valóságból, az erégi föld valóságából.

Tizenötféle gyümölcs a szimbólum, mellyel a gálut ünnepel ezen a napon. Chámisá ászár bisvát napján mindenütt, ahol a zsidó szív emlékezik tud, a zsidó ritus minden legkisebb rezzenése visszhangra talál a zsidó föld szeretetétől áthatott lelkekben, megjelenik az asztalon a nap szimbóluma, a szindús gyümölcsöstál izes terhével. A gyermekek öröme ez is, bár másfajta öröm, mint az erégi gyermekeké, de ez is fáradtsággal jár, mert nehéz a kemény gáluti tükben előteremteni a tizenöt gyümölcsfajtát, melyek egy távoli tavasz szépségét és illatát vannak hivatva megjeleníteni.

A valóságból kirekesztett bölcselkedő zsidó elme, kitör lehetőségeinek szűk kereteiből, nem elégszik meg azzal, hogy egy távoli tavasz szimbólumát lássa a gyümölcsöstálban, elmélyülésre van szüksége, további hasonlatokat keres, mely szárnyakat ad a képzeletének.

Múltból csendülő, jelenre, jövőre kiható hangok rajzanak a szimbólum körül. Az egész emberiség szimbóluma ez. Ez a sokféle gyümölcs, eltérő jellegével, színével, ízével, alakjával az emberiséget szimbolizálja. Van édes gyümölcs és van fanyar, van vékonyhéjú, könnyen hozzáférhető az édes húsa, de az érintésre könnyen rothadó, van érdes héjú, tüskés, sebző, de belül zamatos, van kemény csonthéjú, nehezen hozzáférhető, de édes a magja. Van színből, illatból hivatkozó és értéktelen, van egyszerű, különlegesen tiszta és a legfőbb jót adja. Mindegyiknek egy a rendeltetése: szolgálja az embert, áldást jelent számára. Különböző sajátosságaikkal egymást kiegészítve, szépséget és kellemessé teszik az életet.

Amilyen különféle a gyümölcs, olyan különféle az ember. A gyümölcsök minden jellegzetes tulajdonsága

megtalálható az emberben. Van lágy és jószágos, rideg és érdes, hivatkozó és értéktelen, szerény és értékes. Egymást kiegészítve, egymás hiányait pótolva, egymáshoz simulva, mint a tálon a gyümölcs, milyen zengő harmóniában egyesülhetnek az egész emberiség. De míg az akaratnélküli gyümölcs egyazon biológiai törvény parancsa alatt áll, a szabad akaratú ember indulataitól és túltengően rossz, békétlen, türelmetlen, zsarnok és önző indulataitól vezérelve megbontja a harmónia lehetőségét s a világot állandó forrongásban tartja.

Mivel a mi jelképes ünnepeünk a Chámisá ászár bisvát, vagy ahogy röviden mondjuk: Tu-bisvát, túl az általánosított bölcselkedésen, hozzánk egy lépéssel közelebb áll ez a nemes szimbólum. A föld a Teremtő asztala, ez a kis ország, mely a Teremtés bölcsője volt, az emberiség elindítója, a gyümölcsöstál Isten asztalán, melyen ma nagyon különböző, kétezer esztendő vándorlás átalakító hatásával beoltott gyümölcsök verődtek össze. Ezen a gyümölcsös tálon nehéz a szükséges harmóniát megteremteni, de lehet. Nem könnyű és nem hamar, de lehet. Ha majd Izráel népe, nevelés, tudás, egymásra gyakorolt jó befolyás által ráébred majd arra, hogy ismét olyan feladat előtt áll, amilyen sokezer éves történelme alatt ritkán fordult elő, példamutató feladat előtt. Mert nagy példákat mutattunk már a világnak történelmünk hosszú évezredei alatt. Ábrahám által, aki először látta meg a világságot, Mózes által, aki először zárta törvények kereteibe az emberi erkölcsöt. Salamon, aki a bölcsesség, a Makkabeusok, akik a szabadság és a milliókra menő vértanúk, akik az akarat, a szilárdság és a hűség útját mutatták meg a világnak. Ehhez a múlthoz kell hűségesnek lennünk, ennek a szellem alakítsa át a különféleleget, ennek az erkölcsi hatása bírja le a bűnök. Kiegészíteni egymást, adni egymásnak, tudásból, szellemiéből, segítő és tökéletesedni kívánó akaratból átfutva, egybeformá megmutatni a világnak, amelynek szeme rajtunk függ a béke és a szeretet minden erősebben összekötő példájával, hogy méltó gyümölcsök vagyunk Isten asztalán.

Detroitban három betörő behatolt egy fűszer- és csomagoló-gyárukba, ahol nagy mennyiségű italárút és különféle drága felvágottakat vittek el. Az üzlet előtt rájöttek, hogy a szűzhóban a rendőrség könnyen nyomukra bukkant, ezért seprőket szereztek és elseprték a havat. De a rendőrség reggelre mégis a betörők nyomára bukkant, mert a seprés nyoma az egyik rabló közelében lévő lakásáig vezettek.

(Time, Csikágó)

Vasárnap:
Ebéd: Káposztaleves virslivel, rakottburgonya zöldsalátával.

Hétfő:
Ebéd: Halikra-leves, főtt hal majonéz mártásban, darázs-fészek.

Kedd:
Ebéd: Csirkebecsínált-leves, burgonyás gőzgombóc, kompót.

Szerda:
Ebéd: Húsleves grizgaluskával, bundázott marhaszelet petrezselymes burissal és párolt vöröskáposztával.

Csütörtök:
Ebéd: Bableves csipetkével, burgonyagánica sült kolbással, savanyúsággal.

Péntek:
Ebéd: Töltöttkáposzta, mákosmetélt.

Szombat:
Ebéd: Aprólékkes májgombóccal, sült kacsával, libacomb rizzes szilvával, narancstorta.

RECEPTEK AZ ÉTRENDHEZ:

Káposztaleves virslivel: — Savanyúkáposzta levét és kevés káposztát is benne, főni tesszük. Ha már puhára főttek a káposztaszálak, arany-sárga rántást készítünk és berántjuk a levest vele, majd ha felforr, személyenként egy-egy pár virslit főzünk bele, amellyel öt percig főzzük. Tálaláskor minden tányérben egy-egy tojássárgát elkeverünk és a forró levest elhabarjuk.

Burgonyás gőzgombóc: Fél kilogram burgonyát héjában megfőzünk, majd leszűrjük, meghámozzuk és áttörjük, még melegen két pohár lisztet keverünk közé és hűlni hagyjuk. Azután egy tojást, 5 dkg olvasztott margarint, késhegynyi sót és 2 dkg megkelesztett élesztőt adunk hozzá és finom, nyújtható tésztát készítünk belőle. — Ujjnyi vastagságúra nyújtva, szalvétával letakarva fél óra hosszat kelesztjük. Ez idő alatt elkészítjük a töltelékét: Bő olajban jó sok zsemlyemorzst aranyárgára pirítunk, ezt egyenletesen a tésztára kenjük, majd becsavarjuk, mint a beigli szoktuk, kószorúba kerekítjük, egy szalvéta középre helyezzük, amelynek a négy sarkát összekötjük. Széles, bő, nagy serpenyőben fél vízvet forralunk. Ha fő, a gombócot belehelyezzük és egy óra sosszat főzzük. Azután tálra borítjuk, pirított morzsával beszórjuk és külön forró tejfőls vaját tálalunk mellé, amellyel a szeleteket a tányéron meglocsoljuk.

Burgonyagánica: Fél kg hámozott és szeletekre vágott burgonyát, annyi vízzel, hogy jól ellepje és megfőzzük sóval főni tesszük. Ha már puha a burgonya, továbbra is a lángon hagyva, a levében megtörjük és egy pohárnyi lisztet hozzávegyítve igen jól, simára, elkeverjük. Ekkor levestük a lángról, tálba tálaljuk, tetejére adagokat és leöntjük a forró zsírával. Forró tálaljuk.

Túrós chremzli: Negyed kg túrót simára keverünk négy egész tojással, késhegynyi sóval és négy tetézt

Vacsora: Tejeleves alma-leves, sajtos makaróni.

Vacsora: Rántottvelő, reszeltburgonya, savanyúság, déli tészta.

Vacsora: Zöldborsó omlett, tejben rizs csokoládéöntettel, gyümölcs.

Vacsora: Tejeleves tökfőzelék, túrós chremzli, gyümölcs.

Vacsora: Tejeleves, zsemlyekoch, gyümölcssaláta.

Vacsora: Diós, vagy manduláshat, csirkeragu, kompót, piskótatorta borsódóval.

Vacsora: Sós vízben főtt karfiol reszelt sajttal és pirított morzsával beszórva, déli tészta, gyümölcs.

Bundázott marhaszelet: A levesben egy darabban puhára főtt marhahúst kiszedjük a levesből és hűlni hagyjuk. Azután szép, vékony, tenyérnyi szeletekre vágjuk, lisztben megforgatjuk, után a sűrű, sós palacsintatészta mártjuk és — mint rendesen a rántott húst szoktuk, — forró olajban mindkét oldalán kisütjük. Készíthetjük úgy is, hogy a kihűlt szeleteket egészen vékonyan bekenjük mustárral, utána mártjuk a lisztbe, végül a palacsintatészta és sütjük ki.

Rizses szilva: Negyed kg aszaltszilvát jól megmosunk és három pohár vízben főni tesszük. Hozzáadunk négy kanál cukrot, kis darabka citromhéjat, késhegynyi sót, egy pohárnyi megmosott rizst és 5 dkg margarint. Lassú főzéssel puhára főzzük anélkül, hogy kevergetnénk. Nem szabad kiszárítani, de viszont leve is csak alig maradjon.

Diós, vagy manduláshat: A megtisztított pontyot felszeleteljük, besózzuk és így 1—2 óra hosszat állni hagyjuk. (Ettől ízebb a hal.) Egy fej hagymát, egy sárgarépát, egy petrezselyemgyökeret apróra vágva egy liter vízben puhára főzzük, azután leszűrjük és ha kihűlt, beleakadjuk a halszeleteket és puhára főzzük. Közben a következő keveréket készítjük: 1—2 gerezd fokhagymát péppé törünk, összedörzsöljük egy csapott kanál lisztel és öt dkg darált dióval, vagy mandulával, feleresztjük egy dl langyos vízzel. A halat tálra szedjük, a levét ismét felfőzzük és a keverékkel behabarjuk, egyet forralunk rajta és a halra öntjük.

Levelek a KERESZTJÁRÓ

Négynapos szeminárium a Kineret partján

Két napja mult, hogy hazatértem, de gondolatban még ott vagyok Ohalóban, a Kineret partján. Lelkem tele van a táj szépségével. Bevallom, hogy fél éves izráeli tartózkodásom első gondtalan napjait töltöttem el ott és az ott hallott előadásokon sok mindent megértettem Izráel problémáiból. Most itthon, mintegy drága raktár összegyűjtött kincseit örmöm és adom tovább a gondolatokat, hogy segítsenek másoknak is a küzdelmes hétköznapiakban.

Köszönöm a Moeccet Hápoalótnak, hogy okos kezdeményezésével, a négy napos szemináriummal kinyi-

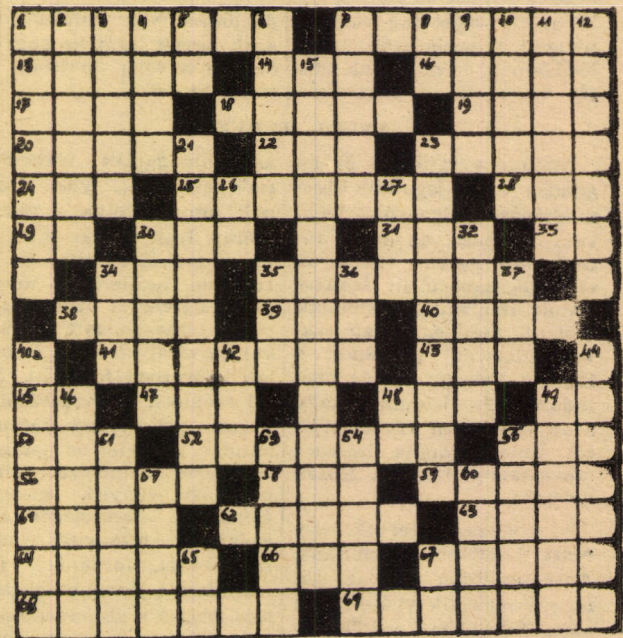
totta a kaput, amely a nagy zsidó közösséghez vezet el bennünket, köszönöm az előadóknak, hogy a szeminárium keretében tartott előadásokkal megtanított arra, hogy a kezdet és beilleszkedés napjaiban is megtudjam őrizni a hitet és, hogy egyéni életünk szűk keretein túl is lássam a problémákat.

Köszönöm a négy napos szeminárium vezetőinek és előadóinak, hogy irányt és önbizalmat adott nekünk és erőt gyermekeink neveléséhez, hogy befogadtak bennünket a zsidó anyák nagy családjába.

Hana Steiner

KERESZTREJTVEÉNY

324

Vízszintes. 1. Tartomány Olaszországban. 7. Orosz táncművész. A cári balett, majd Gyagilev társulatának primabalerinája. 13. Rómán parasztlevezer (1730—1785), aki lázadást szított az osztrákok ellen. 14. B...tt, vakmegölte apját, majd anyját feleségül vette. (I=E). 28. OUÉ. 29. TD. 30. Ékezetes kerti szerszám. 31. Vissza: a bátor teszi. 33. Magánhangzóban belföldi borotvakrem márká. 34. Európai pénzegység. 35. Ritka nagy tehetség. 38. Pozitív töltésű elektróda. 39. Király franciaul. 40. Ceruza. 41. Névvelő boráról híres spanyol város Andaluziában. 43. Váramadvány. 45. Bászán király. 47. AJI. 48. Tóra. 49. Olasz völgy és folyó. 50. Vissza: német szegény, sajátlatraméltó. 52. A higany ötvöze más fémekkel. 55. ...ár, volt izráeli miniszter. 56. Nobel-díjas orosz író (A szerelem szentsége). 58. Héber kréta. 59. Német tévedés 21k betű dőlőzva. 61. Vissza: afrikai állam. 62. Héber barázda. 63. Jozsef, izráeli színházi rendező. 64. Francia ész, értelem, fonetikus. 66. Németes háló. 67. Vallási szertartás. 68. Zola védenca. 69. Kiváló dálnok a régi görög mitológiában (a költészet és a zene varázsos erejének megtestesítője).

Függőleges. 1. Izráeli ügyvéd, utóbb sokat szerepelt neve a lapokban. 2. A francia nemzeti éposz hőse. 3. A lírai költészet muzsája a görög mitológiában. 4. Héber szó. 5. OA. 6. Vissza: római tartomány Erdély és Oltenia területén. Római nevét Erdély őslakóitól kapta. 7. A fejlábúak egyik rendje. Nyolc egyenlő karjuk van. 8. VK. 9. Pénz jasszosan. 10. T-vel az elején gyalogos bókaviador. 11. Úr, légüres tér. 12. Egyházi kiközösítés. 15. Betűvel a végén a világ egyik legnagyobb természetű tudósa (1564—1642) teljes nevén. 21. A 4-ik vezérkar főnök, teljes nevén. 23. Mondabeli asszír királyné, híresek voltak babiloni függőkertjei, utolsó betű elől. 26. Olasz én. 27. ...tropin, gyógyszer. 30. Kellemes íz. 32. Izráeli zarándokhely. 34. Ékezetváltozattal héber szezon. 35. Olasz testvér. 36. ...gara, vizesér. 37. ...inális, névleges. 40a. Rövidlejtárú zálogkölcsön. 42. Lom ikerszáva. 44. A világegyetem. 46. Magyar-zsidó szabadsághős, ki nek Ramat-Ganban emlékoszlopot emeltek. 48. Dupláza az egyik szülő becézőve. 49. A Sztalingrádot ostromló német csapatok parancsnoka volt. 51. Vissza: a spanyol köztársaság utolsó elnöke volt (E=A). 53. Ügynök, közvetítő. 54. Görög-szörmazás spanyol festő (1547—1614). 55. Római császár, aki felgyújtatta a Bét Hámikdást, utolsó betű elől. 57. Vissza: misztikus indiai vallásfilizófiai tan követője. 60. Kevert remi. 65. Magánhangzólan héber táj. 67. RE.

A 321. SZAMU KERESZTREJTVEÉNY MEGFEJTÉSE:

Vízszintes: 1. BOURBON. 7. FALLADA. 25. ROKOKO(O). 68. RAMADAN. 69. KASZKAD. Függőleges: 1. BAKKARA. 12.-AGRANAT. 15. UPTON SINCLAIR. 21. GRÜNWALD M. 23. GOLDFADEN. 40a. PASTEUR. 44. VANGARD.

LANTOS - KABARÉ

KISHONT FERENC

DOROTHY LIVIO

RÓNAI ANDRÁS

SZTERÉNYI DÉNES

EGYED LÁSZLO

BUCSUELÓADÁSAI

KIRJÁT CHAJIM

RAMAT-GAN

BÉT-HAAM

RAMA

Holnap

Február 9-én

esütörtök este 8.30 órakor.

vasárnap este

Jegyek Hálán: Grünberger-nél; — Naharián: Sommer illatszertárban; — Akkón: Léval kioszkban.

Jegyek Tel-Avivban: Rocco-co, Kánaf; — Rámát Gán: Rechnitz; Pet.-Tikva: Foto Neser; Kfar Ono: Gombos.

Az előadás befejezése az autóbuszok indulása előtt.

LESZALLITOTT HELYÁRAK!

UI KELET
PARTYVÉNYI NAPILAP

REJTVEÉNYPALYAZAT
SZELVEÉNY

324

Név:

Cím:

ZSIDÓ ÉLET A MAI ROMÁNIÁBAN

Beszélgetés Rosenberg bácsival, aki most érkezett Bukarestből

Tibériás (Az Új Kelet tudósítójától). — Rengeteget hallottunk az utóbbi esztendőben az új olérói, mind a lapok hasábjairól, mind pedig személyes, vagy közvetett érintkezés folytán. Bennünket főleg az új magyar bevándorlók sorsa érdekel. Sajnos, utóbbi időben számuk egyre inkább csökken, úgy Magyarországról, mint a többi kelet-európai államokból, ahol magyarul beszélő testvéreink találhatók. Éppen ezért érdeklődéssel és kíváncsisággal érkezett idős olé-házaspárról, akik Románia fővárosából — Bukarestből jöttek Tibériáson élő lányukhoz.

Rosenberg Miksa és neje — mindketten 72 évesek — de nyugodtan letagadhatnának korukból legalább tíz évet — pirosposztos, őszhajú, jószágos arcú öregúrunk ülünk szemben, mintha a

gyermekmesék nagyapóját látnám magam előtt és feleségét, hűséges élettársát, a kontybakötött hajú nagyanyót.

— Bizony magam sem hiszem még, fiam, hogy itt ülök a lányomnál, Izraelben — kezd meséjét Rosenberg bácsi, — több, mint nyolc éve, hogy elváltam lányomtól és családjától és azóta állandóan jönni akarunk. Mintegy két éve, hogy beadhattuk útlevél-kérelmünket, elutasították, majd újbóli kérésre és személyes közbenjárásra kaptuk meg nagynehezen ezeltől egy hónappal. Oh, ha látná volna a többi zsidó barátaimat, mikor megkaptuk az útlevélt! Könnyes szemmel és rebegő ajkakkal imát mormoltak és úgy kezdtek újból reménykedni, hátha nekik is fog egyszer sikerülni...

LAKÁS ÉS NYUGDÍJ...

— Beszéljen magáról, Rosenberg bácsi — kérjük, és szavai nyomán kibontakozik előttünk egy romániai zsidó munkás élete.

— Harminc évig éltem Bukarestben. Már 1926-ban résztvettem a cionista mozgalomban és igyekeztünk megszervezni egy ifjúsági csoportot Erdélyből, amelynek elő kellett volna készítenie a talajt az idősebbek alijájára. Sajnos, nem lett belőle semmi, — mondanom sem kell, hogy zsidó testvéreink akadályozták kiátkozással és feljelentéssel fenyegetéssel... De szívemben mindig Erec után vágytam... Hígyej el nem csak azért jöttünk, mert gyermekeink itt van. Nekünk meg volt mindenünk ott is... Az utóbbi hét évben a bukares-

MINDENKI AKAR JÖNNI...

Rosenberg bácsi szájából ömlik tovább a szó. Érdekesítő dolgokat hallunk arra a kérdésünkre: mi a zsidók helyzete Romániában?

— Mindenki akar jönni — hangzik a biztos válasz — sajnos, kevesen kapnak útlevélt. Intenzív zsidó élet élnek a romániai zsidók. Már amennyire ez lehetséges. A templomok zsufolva vannak, jiddis nyelvű színház játszik és van kéthetenként megjelenő román-zsidó lap. A hitközség nehezen tartja magát anyagi nehézségek miatt. Bukarestben van egyetlen zsidó iskola, itt még héberül is tanulnak. Ami a legérdekesebb, a zsidók nem tagad-

VÁGTÁK VOLNA LE TÖBÖL A LABOM...

A román antiszemitizmusról teszünk fel most kérdést.

— Nyíltan természetesen nincs. De ha van is — annak is újra a zsidók az okai. Típeteket adnak a hatóságoknak — megbízhatónak akarnak lenni mindenkinél — persze kinek tetszik ez? Na és az Izraelből visszatértek... A legjobb propaganda anyag. Elutazásom előtt találkoztam egy ilyen visszatérten. Szabó az illető és először azt mesélte, hogy azért jött vissza, mert Izraelben nem volt munkája. Hát ott nem

IZRAELRŐL — CSAK JÓKAT

— Mit tudnak Izraelről ott? — folytatjuk a kérdézőködest.

— Mi csak jókat hallottunk az országról — főleg levelekből. Az újságok csak az arab propaganda híreit közlik.

Most Rosenberg néni veszi át a szót:

— Amikor a gyerekek írták, hogy itt már kis házat vettek, bizony nagyon csodálkoztunk, ilyesmi Romá-

ti húsiparnál dolgoztam, mint felelős könyvelő és raktárnok. 1956 májusában mentem nyugdíjba. Megkerestem havi 600—700 leit, amihez még 100 lei prémium is hozzájárult. Nagyon szerettek a munkahelyemen. Képzeld csak, amikor bejelenttem keresztény főnökömnek, hogy kivándorlok Izraelbe — nem akarta elhinni. „Mit csinálunk magunka nélkül, Rosenberg elvtárs?” — mondotta — és szó nélkül kiutaltatta a végkielégítésem — ami pedig kivándorlóknak nem jár... No és a zsidó kollégák: „Bárcsak mi is mehetnénk” — jelentették ki nyíltan — „okvetlenül akarunk tudni a sorsáról és Izrael államunkról” — tették hozzá.

— Az Izraellel való kapcsolatot nem tiltják? — kérdezzük.

— Engem többször figyelmeztettek, meg ne mondjam, hogy gyermekem van Izraelben. Ennek ellenére, soha nem titkoltam és talán ez volt a szerencsém, hogy utolsó percig kaptam a nyugdíjamat az államtól.

hordanak ruhát? — kérdeztem. Mire bevallotta, hogy Romániában nyugdíjig jogosult volt és azt akarta visszakapni. Persze, mindmáig nem kapta vissza és nem is fogja visszakapni. Kézzel-lábbal jönne már vissza, de ez nem segít rajta. — „Bár a lábaimat vágták volna le, mikor visszajöttem” — mondta és megkért engem, közzöljem itt az országban az ő esetét és meséljem el mindenkinék okulásképen. Hát kérem, írja meg, nehogy valakinek is eszébe jusson visszamenésre gondolni.

niában lehetetlenség. Egy munkás ott még egy rádiót is nehezen tud megfizetni. Példaképen felhozta, hogy egy havi átlagos kereset 500 lei, míg egy pár cipő 250 leibe kerül. Sorbanállás nélkül szinte semmihez sem lehet hozzájutni.

Most újból Rosenberg bácsi folytatja:

— Hogy milyen pompás útnak volt, azt nehéz elmesélni. Ellenben el kell me-

sélnem, hogy mikor a magyar határhoz értünk, a vonatból kikapcsolták a fűtést és csikorgó hidegben folytattuk az utat, egészen az osztrák határrálmásig. Heten jöttünk csak, de úgy tudom, havonta körülbelül száz zsidó kap útlevélt. Mikor Bécsben megmondták, hogy repülőgépen is jöhetünk, megörültünk nagyon, minél hamarabb itt akartunk lenni szeretteinknél. Hát még, amikor megláttuk az izraeli zászlót a repülőn. Szégyen ide, szégyen oda, bizony sírvafakadtunk.

Rosenberg bácsi bennünket kér, tolmácsoluk őszinte köszönetüket az „EL-AI” személynézetnek azért a lelkiismeretes ellátásért, amiben részült volt Bécsből egészen Luddig. Annál elsöszorítottabb hogy az „Egged”-soffór milyen csúnyán mutatkozott

SUSSMANN AHÁVA:

Tubisvát Ciprusban

Az alábbi részletet egy 10 évvel ezelőtti Erec partijáról Ciprusra hurcolt illegális alija-csoport egyik tagjának Magyarországra küldött cikkéből vesszük.

Az akkori ciprusi menekültek 10 éves találkozója helyett kéri a csoport tagjai ennek a pár hangulatos sornak a leközlését.

A tavasz első rezgése érződik a levegőben, — mi Erec illatát érezzük benne. Nálátok ilyenkor még kegyetlen hideg van, de itt csodálatosan illatos, lágy szellő lengedez...

„Tubisvát” — mondják az erégi kiküldöttek, — „erégi ünnepeink legszebbike közeledik.” Megindul a lázas készülődés a Jom ünnepére. Már megindultak Erecből az ünnepe az alkalmi versek, énekek és útmutatások. A hatalmas területen megindult az előkészítő munka a szabadtéri játékok számára. Aztán elérkezik a várva-várt nap, amely egyúttal a Jom Hanoár, az ifjúság napja. Reggel trombitaszó, ébresztő és megindul az ifjúság. Nyolcszáz gyermek és ifjú egész 18 éves korig, mindannyian sátorlapokból készült kék-fehér ruhában. Ragyog a nap-sütés, kék az ég és a gyermekek felvonulása körül hullámszik a négyezer főnyi tömeg, amely előttr katonás sorrendben vonul fel az ifjúság.

Az ünnep fénypontja következik: erégi repülőgép érkezik és megjönnek az erégi facsemeték, az ünnepi attrakció főszereplői. Feltehetetlen látvány. Az első sorban a kiküldött londoni főrabbi, mellette az angol főmegbízott, az erégi kiküldöttek, szakállas öregemberek sorbaállva fogad-

ják a drága küldeményt. Felhangzik az ének: „Ki távozt el háárec” — felvonulnak a kisgyermek, mind egyik kezében kis facsemeté. Mély csendben üdvözl az egyik erégi kiküldött a fákat, amelyek az Ország-ból érkeztek, mintegy szimbolikus kiküldöttei erégi testvéreinknek. Elküldték a szívükhöz legközelebb álló ültetvényeket, az apró olaj-facsemetéket, hogy idegen földbe helyezzük el azokat mindaddig, míg mi is itt vagyunk és majd velünk együtt térjenek vissza testvéreik körébe. Aztán az angol követ, diplomatikus ünnepi köszöntője következik. Az emberi élet összhangjáról beszél a fáék életével kapcsolatban. Kerüli a zsidókérdést és az erégi problémák feszegését, szavai diplomatikusak és kimérték, de ünnepélyesek a szép pilanathoz méltóan.

Megkezdődik a faültetés. Ásóval és kapával a vállukon vonulnak a gyermekek. Az első kapavágást a londoni rabbi, a másodikat az angol követ végzi, s utána jönnek az erégi slíachok és végül a gyermekek. A fényképezőgépek lázasan pergetik a filmet; hogy megörökítsék a felejthetetlen pilanatot.

Szemeim végigvonulnak az ünnepőbe öltözött emberek kipirult, lelkes arcán. Ruhájuk frissen mosott, arcuk telve örömmel és lelkesedéssel. Lelki szemeim előtt ugyanazt a tömeget látom kétségbeesett arccal, minden emberi kinézésükből kivetkőzött, úgy ahogyan az erégi partoktól való elhurcolás előtt láttam őket.

De szemeikben most fény sugarat látok, fény sugarat, amely Erec felől világít ide Ciprus szigetéig.

Meghívó

EZUTON MEGHIVJUK ÖNT ÉS B. CSALÁDJÁT, A

Nézzé meg az ember!

CIMÜ MÜSORUNK IZRAELI ELŐADÁSÁIRA • HA EGY KELLEMES ESTÉT OHAJT SZEREZNI, EZ A LEGJOBB ALKALOM!

A jegyárutás minden városban megindult. — Díszpremier FEBRUÁR 19., SZERDÁN, RAMAT-GAN. SIESSEN, HOGY JÓ HELYET KAPJON...

Salom!

APOLLÓ KABARÉ

Kálév, a karaita

Írta: Löwenkopf Kálmán

Az első napokban észre sem vettem, hogy elűtőlünk. Nem volt rajta semmi feltűnő. A neve, ha szokatlant is, ősi, bibliai. Csak amikorra az „áldások” iránt érdeklődtem nála, kezdtem rá gyanakodni.

— Kálév, milyen áldást mond anyukád, ha péntek este a gyertyákat meggyújtja?

— Semmiyet! — mondja zavartan.

— Ejnye, no, azt hittem, vallásosak vagytok!

— Azok vagyunk mi!

— Azok? Akkor hát miért nem tudod?

Másnap imádkoztunk. A fiúk sorjában kirakták az imakönyvüket a padra. Kálév nem mozdult.

— Hát te, Kálév?

— Nincs!

— Nincs?

— Nincs. Ilyen, mint ezek — nincs!

Előfordul az bizony napnapság, hogy a rengeteg országból érkezett hazatérőknek már még imakönyvük sincs. Ugy látszik, Kálévék is ezekhez tartoznak — gondoltam magamban.

Harmadnap Misna-óra volt.

— Beráchoz traktátusa, első fejezet, első Misna!

Zörögnek a lapok, keresik a megadott penzumot. Csak Kálév ül egykedvűen tovább.

— No, mi az, Kálév, Misnád sincs?

Igy tudódott ki aztán óra után négyesemközti beszélgetésből, hogy 1200 esztendő óta harcban állunk egymással, hogy Máláchl prófétánál elváltak az útjaink.

Olyan furcsa helyzetet teremtett azóta Kálév az osztályban. Eddig magunk között voltunk, most meg, mintha valami idegen tolakodott volna közénk, aki előtt állandóan valami tárgyatni, rejtegetni valónk van.

Tíz év óta, amióta itt vagyok, ismeretlen volt ez az érzés előttem. A galúti iskolában éreztünk valaha hasonló érzést, csak hogy ott éppen a fordítottját. 1200 évnek az ürrjét, a szakadékát kitölteni, anélkül, hogy az egymás lelkét meg ne sebezzenek, tanítónak és tanítványoknak egyformán szinte lehetetlen.

Olykor sajnáljuk is őket azért a dermedtségért, amit magukra vállaltak, azért az ékért, amit közénk vertek.

Egy népet különös sajátosságai, egyéni kultúrája, testzik néppé. A próféták maguk már nem elegendők ahhoz, hogy egy népet néppé kovacsoljanak, hiszen a világ közkinésévé vált és nem mondhatjuk többé csupán a magunkénak.

Vallhatom-e magamat zsidónak, ha megtagadom r. Jehuda Hánászit, ráv Szádjá Gáont, Joszef Károt, Májmonidest, a Báál Sém-t. Lehetek jó vagy rossz zsidó, ha nem is járok az ő útjainkon, ha nem is élek törvénykönyvük szerint, ha a Báál Sém csodáiban nem is hiszek, de abban feltétlenül hinni kell, hogy tanításuk folytatása a színáji Tannak.

Péntek este sötétség borul a Kálév szüleinek házára. A mi házainkból fény árad. Bennünket a világosság tartott a gálut sötét éveiben, a világosság, amely felé állandóan törekedtünk, őket a sötétség sorvasztotta, apasztotta; a homály, amelybe önszántukból burkolódtak, vert béklyót a lábukra.

Mi évezredekken keresztül raktuk a bástyát a Tan vára köré, de ugyanakkor tágitottuk a keretet, hogy több legyen benne a világosság, a fény, hogy éppen ezáltal minden kor ágyujának golyóját kibírja.

— Zsidók, holnap a katolikusok gyónnak, nem kell feljönni.

— Izraeliták, holnap ur-

vacsoraosztás, maradjatok odahaza.

Kálévval szemben is találunk mindig valami hasonlót ürügyet, hogy távol tartjuk magunktól, így például, ha Anánról emlékezünk, aki megállította a sokszázéves fejlődést és holt betűkbe merítette.

A zsidó Istent ők ugyan meghagyták egynek, de a szeretetük a történelem folyamán gyakran gyűlöletté fajult, mint azoké, akik héromra osztották.

Volt úgy, nem is olyan régen, hogy cári rendeletre hivatkozva, ha közös baj környezett bennünket, az Irás magyarázóival együtt, a népüket is cserben hagyták, megtagadták. És mi, a mi tudósaink, még segítettünk is nekik hozzá, bizonyítottuk a hazugságukat, csak azért, hogy megmentessük őket. Mi mentünk kezés bárányként a tüzeskemencébe, őket meg kiragadtuk belőle. Ha van valami galúti történelmünkben, amire büszkék lehetünk, erre lehetünk a legbüszkébbek. Ekkor bizonyítottuk be legjobban, hogy mi győztünk, r. Meir, r. Akivá, r. Jehuda Hánásit, Améjá és Rává, a Talmud — Anán fölött.

Kálév mindezt nem tudja és ha tudná is, mi nem éreztjük vele. Pedig részünkről ez valóban nehéz dolog. Ha a három istent vallaná, könnyebb volna, ezt elnéznénk, az az ő dolguk, a távolság már közöttünk olyan nagy, a közös vonások az idők során annyira elmosódtak, hogy már nem is fáj, a sebek, amit az egy Istenen ejtettek, már behegdt.

Kálévval másképpen ál a dolog. Az én Istenem, az ő Istene. Ők nem az isteneket szaporították, hanem éppen ellenkezőleg — a Tant csonkították meg, amely pedig, higgyük vagy tagadjuk, elveszik vagy megtartsuk, szorosan hozzátartozik a néphez, a kultúrájához a hagyományaihoz.

A hétköznapiaink egyformán folynak, hol jól, hol rosszul, da az örömainkaink elűtnek, még az idejük is más és Anán képe ott vigyorog állandóan közöttünk.

Az ünnep tartalma szent, de szent maga az a nap is, amelyre esik. Ha az ünnepet más napra tesszük, elveszti a szentségét. Anán elrabolta az ünnep szentségét.

Anán elszakította a történelem szálait is. Ha utódai igyekeztek is újra összebehozni, hogy megmaradjon és ha Cion karaita Gyászolól még keservesebben siratták is az elpusztult várost, ha testüket nálunknál még jobban is sanyargatták, a sóhajaink nem találkoztak, a közös könnyek nem hegesztették a sebet, melyet Anán a nép testén ejtett.

Kálév egy őszi reggel fekete szalagocskával jelent meg az osztályban. Tudtuk róla, hogy miért viseli, tele volták vele az újságok. A tanító bácsi meleg szeretettel, részvétellel üdvözölte Kálévet és kiemelte Kálév rokonának hervadhatatlan érdemeit, amelyet a haza érdekében tett.

Azóta Kálév megszerezte az imakönyvet. Misnája is van. És ha annak van az órája, felel belőle ő is és szépen belelők a levegőbe, ha a rabbanita mesterek valami okosat mondanak...

Mály Gerő a pesti Japán kávéházban egy csapzott hajú, ifjú íróitánra hívta fel az írókból, művészekből álló asztaltársasága figyelmét.

— Látjátok ezt a fiatal embert — mondta Mály — ez egy tipikus agymunkás. Mindjárt ide fog jönni és ezt fogja mondani: „Jég szíves aggy egy pengőt!”

1958 II 5 Új Kelet 5

(33)

— Tudom, tudom, — mondta Lázár és simogatta Rose már teljesen megöszült haját. — A főorvos nekem is megmondta, hogy apának nagyon, nagyon rossz éjszakája volt. Felzavarta a többi betegeket is. De most már nyugodtabb.

— Elvették a rajzait, a papírjait, ez adta meg neki a kegyelemdőfést — sóhajtozta Rose.

Még mindig Rose haját simogatva, Lázár így válaszolt:

— Azok ott az intézetben tudják, hogy mit csinálnak. Nem szabad beavatkoznunk. És nem is tehetjük ezt.

— Többé már én sem látogathatom meg.

— Ennek is így kell lennie. Megmondták nekem, hogy apát most nem szabad nyugtalanítani, meg a legközelebb állók sem látogathatják. De ez csak addig tart, amíg a vizsgálatok befejeződnek.

— Lázár, mondja, nem küldhetnék-e ki hozzá egy nagy specialistát, a legnagyobbat, aki New Yorkban létezik? Miért nem tesszük valamit?

— Mert nem szabad tennünk semmit sem, amíg a kezelő orvosok a diagnózist fel nem állították. Az orvosoknak be kell nyújtaniuk a bírósághoz a jelentésüket. Amíg ez meg nem történik, semmi se tehetünk.

— Ez egyszerűen borzalmas, — morogta maga elé Miss Rose.

— Rose, értse meg, türelemmel kell lennünk. A Bethesda Amerikának egyik legjobb intézete. Legyen értelmes, Rose, csomagoljon hamar össze néhány holmit és jöjjön velem Long Islandra. Katherine és Louise már várják. Mit akar itt teljesen egyedül New Rochelleben? Apának nem segít, csak önmagát teszi tönkre vele. Össze kell tartunk ezekben a napokban és egymást kell segítenünk.

Mit tehetett mást? Más otthona nem volt és ahhoz, hogy új életet kezdjen, már késő volt. Ezt belátta.

Amikor már az autóban voltak és kissé megnyugodott, Rose megszólalt:

— Lázár, Springbrookban rémtörténeteket mesélnek rólunk. Borzalmakkal vádolnak, magát is, engem is...

— Tudom, Rose. Ezek ott csak apa springbrookki ingatlanát akarják megszerezni. Tudja mit fogok tenni? El fogom adni és nekik adom az eladási árat.

— Nem, ne adja el az ingatlant. Apja tulajdona az. Nagyon kérem, ne tegye, ne adja el. Ezt sohasem bocsátaná meg magának...

— Jól van, rendben — majd meglátjuk. Mindenesetre várjuk meg, amíg jobban lesz.

Még a bíróság által kiszabott harmincnapos határidő letelte előtt a Bethesda szanatórium benyújtotta jelentését a springbrookki gyámtörvényszékhez, Parker bíró kezéhez. A jelentés alapjában véve nem tartalmazott semmi újat. Nagyjában megerősítette a perenkívül igénybevett pszichiáterek véleményét. Isaac Grossman még a gyerekkorából származó büntudati komplexumban szenved. Ez a komplexum az utolsó években csak megerősödött és pedig egyfelől feleségének elhalálása és az időközben fellépett agyérelmeszesedés következményeképpen. A beteg nagyon hajlamos hallucinációkra és ezt követő, alkalmi, hisztérikus rohamokra, ami egyébként szintén az ideges zavarokra vezethető vissza, a beteg mai állapota úgy jellemezhető, hogy a beteget nem lehet felelősnek tekinteni a cselekedeteiért. Azzal kell számolni, hogy a jövőben okatlan, önmagára és környezetére káros cselekményeket követhet el. Ezen okokból a Bethesda szanatórium orvosai koteleségüknek tartják a gyámtörvényszéknek ajánlani, hogy a fentvezetett Isaac Grossman a szóba jöhető szakorvosok által, leendő kezelés céljából egy kijelölendő elmegyógyintézetbe szállíttassék át.

A szakvélemény alapján Parker bíró kihirdette a végítéletet. Isaac Grossmant a bíróság magán- és hivatásbeli ügyeinek vitelére mindaddig képtelennek nyilvánítja, amíg megfelelő orvosi kezelés után az illetékes hatóságok gyógyultnak el nem ismerik. Eddig az időpontig a beteg fia, Lázár Grossman lesz Isaac Grossman vagyonkezelője, üzletvezetője és törvényes gyámja. Lázár Grossman felhatalmazást kap arra is, hogy az elmegyógyintézetet és apja kezelésére az orvosok személyét is kiválassza. Brown ügyvéd nyomtatékosan egy Springbrooktól távol fekvő intézetet ajánlott, Moss Rose ahhoz ragaszkodott, hogy Isaac Grossman továbbra is a Bethesda-ban maradjon. Ebben a vitában Lázár Miss Rose pártjára állt. Az izgalom Springbrookban lassanként elült, különösen, amikor híre ment, hogy Lázár az ingatlan feletti rendelkezési jogot átengedte a városnak. A közvélemény hamarosan nem gondolt többé Isaac Grossmanra, akiből, mint a Bethesda-szanatórium többi lakóiból, élő halott lett.

16. FEJEZET

Amint az életérzés, úgy a haláltudat is veleszületik az emberrel. Élet és halál egyet alkotnak. A halál tudata nélkül nincs igazi életérzés sem.

Az ember beállítottága a halállal szemben három szakaszra oszlik.

Az első a gyerekkor, a fiatalság. Egy normális gyermek, fiú vagy leány, nem tudja elképzelni, hogy egyszer meg kell majd halnia. Pedig ott látja a halált, lépten-nyomon, maga körül, a családban és az ismerősök között: a testvér elesik a háborúban, a nagypapa, nagymama eltávoznak. Nem tagadja, hogy a halál létezik, de csak más halhat meg, ő maga nem. Ez a korszerű a halál visszutasításának, a saját személyünkről való elhárításának és egyáltalán, a halállal szembeni határozott ellenszegülésnek fázisa.

Már a középre járunk az életnek, amikor a második szakasz következik. Az ember kezd megalkudni a halál gondolatával. A halál jelensége már jól ismert, elfogadott. A halál az élethez tartozik. Közele és távoli rokonok, barátok és ismerősök haltak el és rádöbbenünk arra és már el is fogadjuk a gondolatot, hogy egy napon ránk is sor kerül. De még igyekezzünk elhárítani, próbálunk szökni előle, hogy az utolsó percet, ameddig csak lehetséges, elhalasszuk. Ezek a lázas erőfeszítések. Az ember küzd a halál ellen, kártyázik vele, vigyáz az egészségére, már nem ugrik a tűzbe, gyűjti a pénzt, hogy utolsó éveit biztonságban és nyugalomban tölthesse, hogy a háttérben lappangó halál támadásának, amíg csak lehet, ellen tudjon állani.

És végül jön a harmadik, az utolsó szakasz. Az ember megbékül a halállal. Minél inkább belénk férkőzik a halál, annél inkább vesztí el misztikumát, rejtélyét, ijesztő voltát. A halálból egyszerre bizalmasunk, majdnem rokonunk lesz. Ő az utolsó táplálónk, végtelen eljártunk, az örök pihenő. Így, az évekkel az ember lassanként érik a halálra, amíg belátja, hogy a halál egyben újjászületés is. Átmenet az örök életbe.

Az ember csak akkor hal meg, ha ezt akarja is. Minden ember — tartozék bármely valláshoz, világnézethez — ösztönösen, tudat alatt olyan anyát keres, aki beleszülje az örök életbe. Ha megtalálta, akkor mint gyámlotlan, tehetetlen gyermek, — mint akinek feje az anya emlőre simul, — könnyen veti magát a karjaiba. Ez az, amit könnyű halálnak nevezünk. De ha az ember nem talál olyan anyára, aki neki az örök életet biztosítja — vagy ha megtalálta, de már elvesztette — akkor rémülettel fog gondolni a halálra és fogakkal, karmokkal fog ellene küzdeni. Mert állandóan maga előtt látja, amint kaszájával a kezében közeledik felé. Ez az, amit nehéz halálnak neveznek.

Isaac Grossman elvesztette az anyját, vagy talán soha nem volt neki olyan anyja, aki számára az örök életet ajándékozhatt volna. És ezért félt a haláltól.

A Bethesda-szanatórium orvosainak véleménye szerint, Isaac Grossmann „kurája” nem kellett máshol álljon, mint annak lehetővé tételéből, hogy lelki nyugalmát visszazerezze és mindent, ami felizgathatná, ami fájó emléket válthat ki, távol tartsanak tőle. Lázár ebbe beleegyezett. A költségek nem játszottak szerepet.

A szakvélemény benyújtása után Isaac Grossmant hamarosan áthelyezték az intézet főépületében lévő szabad osztályra és állandó nappali, éjjeli nővért osztottak be mellé. A szanatórium egyik alkalmazottjának kíséretében Steve bármikor elvihette sétakocsikázásra, természetesen mindig az előírásoknak megfelelő irányba, a kaputól jobbra, nem balra, vagyis nem Springbrook felé. Végül Miss Rosenberg is újra megkapta a belépési igazolványát, úgyhogy a nappali órák órák alatt, amennyiben az előírások pihenőidőt ez nem zavarta, Isaac Grossmannal együtt lehetett. Miss Rose most már állandó tartózkodásra a springbrookki hotelbe költözött.

Amikor Rose a szabad osztályra történt átszállítása után először látta viszont főnökét — az orvosok Lázárnak egyelőre nem engedték meg apja meglátogatását, — alig ismerte meg. Isaac Grossman nagyon lesoványodott, arca besüppedt, szája körül ráncok képződtek, a nyakán, mely mindig erős és telt volt, a megpetyhüdt bőr alól két csont nyúlt elő, melyek között az ádámcsutka fel és le ugrált, mint egy foglyul ejtett egér. Isaac szemei mélyen elsüllyedtek a szemüregekben és jeges fehérségből úgy tünnek el a pupillái, mint a ködfátyollal borított ablakok. Amikor beszélgettek, nem nézett Rose-ra, mint azelőtt szokta. Kitért a lány pillantása elől, mintha valamit titkolni akart volna előle.

De testi megjelenésénél is jobban megrémítette Roset Grossman lelki elváltozása. Teljesen nyugodtan viselkedett, majdnem mozdulatlanul ült, alig beszélt, inkább némának mutatkozott. Mindenkepp annyira elűtött a régi Isaac Grossmantól, hogy Rose számára majdnem idegennek tűnt.

— Az orvosok azt mondják, hogy jobban van, Mr. Grossman.

— Lehet, — válaszolta egy fejbólintással.

— Hogy aludt ma éjjel?

— Nem rosszul, — mondta fáradtan, de engedelmesen.

— Dr. Martin azt mondja, hogy most már megint kikocsizhat.

— Örülök.

— A parkban is sétálhat, ha akar. Nos, jöjjön ki velem egy kicsit. Remek idő van odakinn. A rododendronok teljes virágzásban vannak.

— Nem, köszönöm. — Grossman a fejét rázta.

— Mr. Grossman még gyenge a sétára, — mondta a nővér, miközben Grossman fejpárnáját megigazította. — Szívesebben ül itt és kinéz a kertbe, igaz, Mr. Grossman?

— Igen, Dorothy. — Ujra bólintott.

Miss Rosenberg a főnökre pillantott és görcsbe szorult a szíve. Néhány percig szótlanul maradt és azon töltötte a fejét, mivel is tudná főnökét felélníteni?

— Dr. Martin most már az iratait is vissza fogja adni — mondta Rose és a szíve hangosan dobogott. Remegve kérdezte magától, hogyan fog Grossman a telepítési terv megemlézésére reagálni?

De Isaac Grossman néma maradt, megjegesedett szemekkel meredt maga elé az ürességbe.

— Így aztán tovább dolgozhat a terven — merészkedett messzibbre Miss Rose. — Ez szép időtöltés volna.

Grossman még mindig hallgatott, szemei továbbra is kifejezéstelenek maradtak.

— Mr. Grossman még túl gyenge a munkára — mondta az ápolónővér. — Később, majd ha megerősödik és jobban érzi magát... nem így van, Mr. Grossman?

— Igen, Dorothy. — Isaac bólintott.

Lázár arra kérte a főorvost, hogy ezentúl, ha lehet, legyen előkényebb Miss Rosenberggel, mint azelőtt volt. Amikor pedig az orvos megkérdezte Roset, hogy mily benyomást tett rá az öreg úr, az öreg lány lesújtva válaszolt:

— Nem tudom. Nagy változáson ment keresztül. Más ember lett belőle.

— A kezelés izgalmai még nem múltak el benne.

— Nem hajlandó beszélgetésbe elegyedni. Odáig merészkedtem, hogy a telepítési tervet is megemlésttem előtte. Látni akartam, hogyan reagál erre?

— Igen, igen, ugyanezt tapasztaltuk mi is. Próbáképpen visszatettük asztalára a papírjait. De nem is nézett rájuk.

— Ez a kezelés normális folyamata? Mondja, főorvos úr, ez vajjon a javulás jele? — kérdezte Rose aggódó hangon.

— Az ő esetében igen.

— Nem értem, hiszen eddig a telepítési terv volt a legfőbb vágya, az egyetlen, ami érdekelt. Az apátia idegen volt a természetétől. Ez a változás félelmet ébreszt bennem, dr. Martin.

— Ne féljen, Miss Rose. A legrosszabban már túl vagyunk. Lassanként megszabadul a kényszerképzetétől. Utban van a beteges fixa ideáktól a józan gondolkodás világosságára felé. Hosszú út ez, de ez a gyógyulás útja. Az úton vannak könnyebb és nehezebb szakaszok, vannak

visszaesések és előrejutások. A beteg még mindig nem áll szilárd talajon, Miss Rosenberg. Ezidőszent érzékelése még a ködben tapogatózik. Az, hogy esettnek, megbénultnak látszik, természetes jelenség. A beteges képzelőereje által felidézett képek hatása ez. Legyen csak türelemmel, Miss Rosenberg. A krízist kiállotta. Lázár Grossmannak naponta jelentést küldök apja állapotáról. Ha úgy akarja, Miss Rosenberg, holnap kiutazhat vele. Feltelevze, hogy rá tudja bírni erre. Jót tenne neki.

Ezzel elbúcsúzott dr. Martin.

Miss Rosenberg és az ápolónővér gyöngéd rábeszélésére, félig megadással indult el Grossman a „kúra” kezdete óta, első sétaútjára. Steve és az egyik ápoló támogaták ki a kocsizhoz. Az autó hátsó ülésén Miss Rosenberg és a nővér helyezkedtek el. A kapubejáratnál a Cadillac azonnal jobbra fordult.

Rose szorongva figyelte, milyen hatással lesz a betegre a virágzó vidék látványa. De Grossman arca mozdulatlan maradt, nem árult el semmit. Némán meredt ki az autó ablakán. Csak ott a magaslaton, ahonnan a tavat is lehetett már látni, emelte fel a kezét és mormogott valamit maga elé.

A nővér közel hajolt Grossman ajkaihoz.

— Vissza akar menni, — mondotta.

— Miért? — kérdezte Miss Rose megdöbbenve.

— Valószínűleg valamilyen képzettsátság zavarja. Helyesebb, ha hazamegyünk. — És intett Stevenek, hogy forduljon vissza.

Dr. Martin ragaszkodott ahhoz, hogy Isaac Grossman keveredjék el a többi beteg közé és idejét játékokkal, vagy bármely más tevékenységgel töltse el, csakúgy, mint a szanatórium szabad osztályának többi lakói. Azt sem látta szívesen, hogy Grossman a szobájában étkezik. Azt kívánta, hogy külön kis asztalnál, de a közös ebédlőben étkezzék.

— Az egyedüllét nem tesz jót önnek, — mondotta. — Ez csak leveri és aztán bebeszéli magát, hogy valóban beteg. Ez itt szanatórium, szálloda. Gondoljon arra Mr. Grossman, hogy tengeri utazást tesz, hajón van és a többi utasokkal ismerkedik. Az utazás alatt össze is lehet barátkozni egyesekkel. Tegye ezt Mr. Grossman. Jót fog tenni önnek.

A személyzet, sőt az egyes betegek erőfeszítései ellenére, Grossman nem kötött senkivel sem ismeretséget. Soha nem volt nagyon barátkozó természetű. Clara halála után pedig valósággal emberkerülő lett. Az ápolónő társaságában jött le az ebédlőbe, leült asztalához és a levegőbe nézett. Ugyanigy viselkedett a szalonokban, az olvasó teremben is. Néha-néha az az érzése támadt, hogy egyik-másik arc ismerős neki. Olykor odalépett hozzá egy beteg és megkérdezte:

— Ön nem Mr. Grossman?

Ilyenkor Isaac csak rázta a fejét, vagy úgy tett, mintha nem is látná a kérdezőt.

Egyszer azonban, amikor az olvasó-játékszobában ült, észrevett valakit, aki ápolónője kíséretében elhaladt előtte. Egyik karjával a nővérré támaszkodott, másik karja pedig erősen reszketett. Grossman nyomban megismerte, annak ellenére, hogy rendkívül elváltozott. Kisebb lett és görnyedten járt. Valamikor a szomszédja volt New Rochelleben: Lapini bíró, akivel gyakran utazott be a vicinális New Yorkba. Néha együtt kártyáztak és politizáltak. A bíró aztán egy napon hirtelen eltűnt New Rochelleből. A legkülönbözőbb okokat rebesgették. Azt mondták, hogy hosszabb szabadságra Kaliforniába utazott, hogy súlyos beteg. A házat New Rochelleben elárverezték. Egyesek azt állították, hogy a gyászjelentést is olvas-ták róla. De Grossman ilyet soha nem látott az újságokban. És ime, most itt megy el előtte a teremben. Vajjon jól látta-e?

— Mondja csak, nővér, — kérdezte csodálkozó szemekkel — ez az úr, aki elment előtünk, nem Lapini bíró?

A nővér előbb óvatosan, minden irányban körülnézett és aztán halkán válaszolt:

— Második éve van itt. És valószínűleg élete végéig itt fog maradni. De ne mondja tovább. Senkinek se szabad tudni róla.

Grossman nem reagált, de magában ezt gondolta: — En is itt fogok maradni életem végéig — itt fogok meghalni. Miért nem kezdődött még meg a törvényszéki tárgyalás?

Ezt követően határozottan megtagadta, hogy a közös étkezéseken részt vegyen.

Vajjon Grossman meg akart-e halni? Tudatalatt bizonyára, de tudatos énjében egyre jobban erősödött benne a halálfélelem.

Miután minden fáradozását, hogy életének nagy tévedését helyrehozza, hogy a gyalázatot, mit magában hordott végre lemossa magáról, — mert csak így állíthatta helyre a kapcsolatot az atyjával, — fia, Lázár meghíúsította, — egyre mélyebben zuhant a búskomorságba, mely elnyomta benne az életakaratot. Minden, ami körülötte történt, közbülső volt számára, — mert ugyan mit is remélhetett még? De ez a részvétlenség mégsem tudta teljesen hatalmába keríteni legbensőbb énjét. Ellenkezőleg, belül minden forrt még és viharzott és ami erő maradt benne, azt csak arra használta fel, hogy érzelmeit eltitkolja a külvilág előtt. Attól az éjszakától fogva, amikor Bethesda-ban először és talán utoljára kiállította ki halálfélelmét, megtanulta, megértette, hogy kinjárt egyedül önmagába kell elzárnia és nem szabad azzal szenvedőtársaira is hatni. És ha már elkerülhetetlen, úgy legfeljebb magában szabad panaszkodnia, fájdalmát hangtalanul elsírni. Mert most, hogy a visszavonulás útját elvágta előle, a gonosz szellemek egyre-másra bújtak elő rejtekeikből és megrohanták, kintózták őt, akinek, bármennyire is szeretne volna, már nem volt ereje az ellenállásra. Meduza megrázta ijesztő fejét és sörényéből kigyók kúsztak elő, melyek rátekerőztek Isaac testére.

(Folytatása pénteken)

Milliókban folyt a valutacsempészes az izraeli-libanoni határon

Eddig 17 ember van letartóztatásban

Haifa (Az Új Kelet tudósítójától). A libanoni határon leleplezett nemzetközi csempészhalálzatnak eddig 17 tagja van letartóztatásban, a legtöbbjük Haifán, de nevüket a rendőrség a nyomozás érdekében ez idő szerint nem hajlandó nyilvánosságra hozni. A letartóztatottak között van az az izraeli csempész is, akinek a múlt csütörtök este sikerült kiszabadulnia az északi Gálilban felállított rendőrcsapdából.

A haifai rendőrkapitány és a gazdasági rendőrség irodája tegnap megbolygatót méhkas képet nyújtott, amint a túlórázó felügyelők az iratok százeit vizsgálják át, képeket, újjlenyomatokat tanulmányoztak, folytatták a gyanúsítottak igazoltatását és motorizációját, közben pedig szüntelen utasításokat adtak a ki-be járó detektíveknek.

A járásbírósg zárt ajtók mögött és a vádlottakat elkülönítve, számos letartóztatási végzést adott ki. A rendőrség feltevése szerint a csempészbanda az elmúlt két év folyamán milliók tételekben bonyolított le tiltott valuta- és aranyüzleteket libanoni cinkosaival.

A rendőrség szóvivője közölte, hogy egy haifai fogtechnikus, akinek lakásán tegnapelőtt 1100 bejelentetlen dollárt és egy másik

haifai lakos, akinél 50 Dóxa és Schaffhausen órák találtak, nem állottak össze a csempészbandával. Az illetőket tegnap óvadék ellenében szabadonbocsátották.

A libanoni határon néhány nappal ezelőtt leleplezett több ezer fontos valutacsempészesszel kapcsolatban a gazdasági rendőrség letartóztatott hét telavivi kereskedőt, akiket azzal gyanúsítanak, hogy kapcsolatban

Egymillió 400 ezer dollár adóhátralékért perlik Chaplint

A világhírű filmszínész arra hivatkozik, hogy svájci állampolgár és így az amerikai adótörvények nem vonatkoznak rá

Los Angeles, (Reuter). — Az amerikai adóhatóságok, amelyek legutóbb számos hollywoodi filmszínész ellen indítottak eljárást adóhátralékok behajtására, tegnap Charlie Chaplin ellen nyújtottak be keresetet egymillió 400 ezer dollárért. Ez a hollywoodi adóbehajtási perek során eddig a legmagasabb összeg.

állottak a csempészekkel. Ezenkívül még számos kereskedőt kihallgattak, de minthogy nem találtak rájuk nézve terhelő adatokat, kihallgatás után hazaengedték őket.

Ezzel szemben a hét kereskedő ellen súlyos gyanúok forognak fenn és így a rendőrség kérte a bíróságot, hogy helyezze őket vizsgálati fogságba. Zohár járásbíró négy kereskedő ellen tíznapi és három kereskedő ellen hetnapos vizsgálati fogságot rendelt el, ugyanakkor azonban megtiltotta nekik nyilvánossághozzárását.

Az adóhivatal az 1953-54-es évre követeli az 1.4 millió dollárt. Charlie Chaplin ezzel szemben arra utal, hogy 1952 óta svájci lakos és így az amerikai adótörvények őt nem kötelezik. Judy Garland, az ismert filmszínésznő és férje ellen 47 ezer dolláros behajtási eljárást indítottak.

Gyermekekből álló tolvajbandát fogtak el Cfaton

Két leány is van a 7 és 9 év közötti garázdálkodók sorában

Cfat (Az Új Kelet tudósítójától). Egy gyerekekből álló tolvajbandát fogtak el tegnap Cfaton. Friedler Módi aradi származású szobrász- és festőművész, aki kéthónapos telavivi tartózkodás után két nappal ezelőtt érkezett vissza, feltörve és teljesen feldúlva találta a lakását. Megdöbbenéssel tapasztalta, hogy mintegy 50-60 darab, még Párisban készített aquarell-jét összetépték, művészeti könyveit megsemmisítették, festékeit összekeverték.

Ugyálszik, a látogatók biztonságban érezték magukat, mert még lakmároztak is, miután az asztal körül ételmaradékos tányérok voltak. Három pár cipőt elvittek, viszont a magukkal hozott női hálóinget és egy sapkát otthagytak.

A rendőrségi nyomozás során tegnap előállítottak tíz 7 és 9 év közötti gyereket, köztük két lányt. Ezeket tegnap szüleik jelenlétében kihallgatták, majd hazaengedték. A két mintegy ezer fontra becsült

A natanjai üzletgyújtogatás a bíróság előtt

A natanjai járásbírósg megkezdte az Ellenberg házaspár bűnügyének tárgyalását, akiket azzal vádolnak, hogy felgyújtották „Chasida” cég alatt folytatott üzletüket, mert meg akarták kapni a tűzbiztosítást. — A vádirat szerint a házaspár 1956 május 15-én este 7 órakor hagyta el az üzletet, a férfi templomba ment, az asszony pedig haza, majd vendégeket fogadtak otthonukban, akiket este 10-kor elkísértek. Az üzletükből kisapó lángokat éjtől után néhány perccel vette észre egy rendőrszem.

A vizsgálat megállapította, hogy a tüzet egy villanyvasaló okozta, amely faállványon állt és azt meggyújtotta. Szakértők megállapítása szerint egy háromnegyed órára volt szükség ahhoz, hogy az állvány meg-

gyuladjon a vasalótól. Ebből az ügyészség arra következtet, hogy a vendégek elkísérése után a házaspár betért az üzletbe és bekapcsolta a vasalót.

Az ügyészség gyanúját az is megerősíti, hogy néhány hónappal az eset előtt Ellenberg 12 ezer fontról 45 ezer fontra emelte üzletének tűzbiztosítását.

A Hitachdut Oléj Hungária közleményei:

★
TEL-AVIV:
Városerőssége és az egész környéken is nagy érdeklődés nyilvánul meg a telavivi HOH 1958 február 5-én, TU-BISVATKOR a HOH kultúrtermében (Hájaron 61.), szerda délután 4 órai kezdettel megtartandó
MUSORRAL és TANCAL egybekötött
gyermek kívánsághangverseny iránt. — Belépődíj személyenként mindössze 0.500 pruta, hogy a gyermekmulatság mindenki számára hozzáférhető legyen.
Minden jegy egyúttal sorsjegy is. Ugyanis a rendezőség a gyermekpublikum között néhány értékes tárgyat sorsol ki díjmentesen. Tehát számozott jegyét a belépés után mindenki örízze meg. A táncos kintő zene szolgáltatja a muzsikát és a műsor keretében a tehetségkutatóverseny néhány győztese is fellép új számokkal. A rendezőség ezúton szeretettel meghívja a gyermektehetségkutatóverseny összes résztvevőit is.
Tu-Bisvát ünnepe nemcsak a gyermekek, hanem a felnőttek is, ezért a HOH rendezősége úgy határozott, hogy este 10.30 óráig bezárólag (jóhangulat esetén, esetleg tovább) zenés klubestet is tart.

Heber újságíró és helyesírási kurzusok nyílnak Gross Eliezer tanár vezetésével Tel-Avivban, a Hásachar-u. 2. sz. alatti iskolában; Rámát-Gánban, az Ohel-Sém gimnáziumban, Herzl-utca. — A kezdők részére a napokban indult kurzusok még néhány hely. Beiratkozás: Tel-Aviv, Hájaron-utca 48., hétfőn és csütörtökön 4-9-ig.

★
JERUZSALEM
A HOH jeruzsálemi csoportja tu-bisvát alkalmából a Tuv Tám kávéházban (King George) ünnepélyt tart február 5-én este 7 órai kezdettel, melyen fővölki a jeruzsálemi ulpán hallgatóit.

Az arab lömegek lázítására készülnek a kommunista párt vezetők

A kommunista párt vezetőségében hetek óta rendkívüli izgalom uralkodik a párt három arab vezetőjének azon követelése miatt, hogy a párt álljon az „arab nemzeti felszabadító mozgalom” élére Izráelben. A követelést Tufik Tubi és Emil Chábibbi képviselők nyújtották be, akiket Emil Tuma, arab vezető is támogat. Tuma a párt legutóbbi kongresszusán már a porondra lépett szélsőséges arab-barát követeléseivel, álláspontjával azonban a többség visszautasította. Úgy látszik, most a párt többi arabjai is magukévá tették Tuma javaslatait.

A három kezdeményező több szélsőséges lépést kíván tenni az arab lakosság körében, hogy azt Izráel ellen üszták és hogy a kommunista párt ilyen módon kapcsolódjon be a többi közelelti kommunista pártok Izráel ellenes tevékenységébe. Ennek az új iránynak helyi lázadásokban is meg kell nyilatkoznia. A kommunista párt arab-vezetői hajlandók ennek a mozgalomnak az élére állani.

A zsidó kommunisták, akiknek élén Mikunisz, Wilenszka, Szné és mások állnak, attól tartanak, hogy ez az irányzat a párt teljes elarabosodásához vezetne, amint az történt a mandátum ideje alatt, amikor a kommunista párt azonosította magát a Muftival. Ilyen megmozdulás megszervezése feltétlenül ellenlépésekre kényszerítené a hatóságokat és ezért a zsidó vezetők kijelentették, hogy ellenzik az arab elvtársak követeléseit. Azt hangsúlyozták, hogy a párt szembe kerülne az egész Izráeli közvéleménnyel, ha a zsidó kommunisták csatlakoznának ehhez a követeléshez. Ezért módot keresnek arra, hogy a két szektor különböző utakon járjon. Az arab szektor, amely ezt a veszélyes politikát akarja választani, tevékenykedjék a maga szélsőséges módján, míg a zsidó szektor elégedjék meg semleges magatartással, vagy legfeljebb rokonszenvező semlegességgel.

Megbízható hírek szerint emiatt már jelentkeznek is a törés jelei a két szektor tevékenységében. Ennek első nyilvános megjelenési formája az a nyilatkozat volt, amelyet a párt politikai bizottsága a múlt héten adott ki. Ez a nyilatkozat azt állítja, hogy a Mápáj vezetői, köztük képviselők is figyelmeztették a kommunista párt vezetőit, hogy ne kezdjenek terrorista kalandokba az arab lakosság körében. A nyilatkozat elutasítja ezeket a figyelmeztetéseket, amelyeket provokációnak és a Sin-Bét kezdeményezésének minősít és azt a célt szolgálja, hogy ellenté-

teket szítson a párt körében. Már néhány héttel ezelőtt jelei mutatkoztak az arabok szélsőséges magatartásának, amikor Názáretben arab írók és költők konferenciát tartottak. A kommunista képviselők már ekkor rendkívül szélsőséges

szónoklatokat engedtek meg, amelyben azonosították magukat Abdul Nasserrel és a „felszabadult arab államokkal”, úgy látszik, hogy ez az összefüggés volt az első nyilvános tevékenység az arab szektor új politikai vonalának keretében.

EZER KELETEURÓPAI OLÉGYERMEK IZRAELBEN ESETT ÁT A BRIT MILÁN

Zorach Wahrhaftig vallásügyi alminiszter tegnap a máábárak és olételepülések hitközségeinek Tel-Avivban megrendezett konferenciáján elmondotta, hogy az elmúlt évben a keleteurópai alijával érkezett ezer gyereket vettek fel Ábrahám szövetségébe. Az alminiszter kijelentette, hogy az új olék között éppen a nagyszámú vegyesházasság miatt fokozni kell a vallásos tevékenységet. A vallásügyi minisztérium három olételepülésen jesivát is létesített, azonkívül 70-100 font fizetést ad az oléabbiknak, abban a reményben, hogy a javadalmazás másik kéthar-

madát a Szochnut fogja fedezni, ha maga a település erre nem képes.

A minisztérium 45 mohét nevezett ki, akik majdnem kizárólag keleteurópai olégyerekekkel foglalkoznak, azonkívül segédkezet nyújtott 435 rituális fűrdő és 852 templom felállításában. A fejlesztési költségvetésből háromnegyed millió fontos utaltak ki templomok építésére.

A Ornstein rabbi tiltakozott az ellen, hogy az olételepülések mádrichjai sok esetben nyomást gyakorolnak a vallási előírások betartására és a vallásos életmód ellen.

A szomszédok házában szúrta le a feleségét

Méir Cházán 38 éves rámat-jisráeli hordár tegnap 18 késszúrással súlyosan megsebesítette 35 éves feleségét, Nechámát. Cházán, aki a jaffai kikötőben dolgozik, éjfélkor ért haza és megállapította, hogy hat gyerek csendben alszik, de az asszony nincs otthon. Kést ragadott és elment megkeresni a feleségét. A szerencsétlen asszony a szomszédoknál ült. Cházán csendben belépett az ajtón és anélkül, hogy egy szót szolt volna, felemelte kését és egymásután hasba és mellbe szúrta feleségét.

Az asztal körül ülő emberek első döbbenetükből ma-

gukhoztérve, az asszony segítségére akartak sietni, de Cházán verbenforgó szemmel megfenyegette őket és így tétlenül nézték végig, amint 18 késszúrással letérti az asszonyt. Ezután sarikonfordult és szó nélkül visszament a lakásába, ahol a percekben belül megérkező rendőrök még a késsel a kezében találták. Cházán ellenállás nélkül követte a rendőröket.

Az asszonyt közben kórházba szállították. Állapota válságos.

A szomszédok elbeszélése szerint a házaspár rosszul élt és válásról tárgyalt.

Új épületet kap a jeruzsálemi Becálél-muzeum

A Becálél muzeum új vezetősége részéről Cvi Lurie igazgató közölte, hogy a legrövidebb időn belül megkezdik a Becálél muzeum új székházának építését Rechavia és az egyetemi város között. A terv végrehajtását az Izráeli Művészeti Intézmények támogatása amerikai alap hozzájárulása teszi lehetővé, ezenkívül a muzeum külföldi baráti egyesületei is segítségül bízottak az igazgatóságot. Az elmúlt évben M. Narkisz igazgató halála után a cionista világsszervezet vette át az intézmény felügyeletét és azóta széleskörű átszervezés folyik a muzeumban. Többek között felvették az utóbbi 50 évben összegyűjtött művek leltárát.

A muzeumot a múlt évben 55 ezer ember látogatta meg. Megnagyobbították a muzeum könyvtárát, amely most 25 ezer köny-

vet tartalmaz, megszereztek antik művészek műveiből álló gyűjteményeket, valamint régi zsidó emlékműveket. A muzeumban a múlt évben több, mint 30 kiállítást rendeztek. A jubileumi évben egész sereg tárlat lesz, többek között, ősi Izráeli pénzürmékből, térképekből, erek jiszráeli tájképekből, kegyesrekből, Izráeli gyermekek műveiből, s egyéb kiállítások.

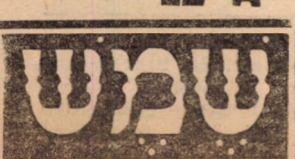
5718 Svát 15.
Tubisvát - a Fák Újéve
1958 február 5., szerda.

Az Izráeli rádió magyar adása
20.15 órakor a 33.3, 43.9, 407 és 460 m-es hullámhosszon hallható.

6.30: Máj tovu, 6.35: rövid hírek, 6.37: torna, 6.47: zenélő óra, 7: hírek, 7.15: hangverseny, 7.58: rövid hírek, — 12: énekszámok, 12.45: háziasszonyok kívánságmu-sora, 13.30: hírek, 17: rövid hírek, 17.05: énekarok, 17.30: ifjúsági műsor, 18: műsorismertetés 18.05: „Vidám ritmusok”, 18.30: a héber nyelv rovata, 18.45: éneke, 19: hírek, 19.15: „Tubisváti énekek, 19.50: cházándalok kívánságmu-sora, 20.15: minden-napios héber nyelv, 21: hírek, — 21.30: Joh. Seb. Bach: Partita, d-moll, hegedűszóól kíséret nélkül Simon Misori előadásában, 22.10: Tubisváti mesék, 22.30: új hang-lemezsek, 23: hírszövegfoglalás.
Párhuzamos műsor: 18: Műsor-ismertetés, 18.25: Haydn: Vonós-nyegyes g-moll, Milhaud: Szvit, hegedű-, klarinett- és zongorára, 21.30: hírek könnyű héber nyelv-en.
A hadsereg műsora
18.30: Kedvelt dalok kívánságmu-sora, 19.30: a hadsereg zenekarának hangversenye, 20.30: Rivaldafény, 1.15: katonaszínpad, 21.45: tánczene.
Ügyeletes gyógyszerárak
Tel-Avivban 19-24 óráig
Dr. Schwarz, Allenby 17, tel. 24-558; Ben Jehuda 142, telefon 23-535; Jehuda Hálévi 91, telefon 51-59; Roginsky, Sikun Rámát-Aviv, Merkáz Miszchár, Támár, Schunát Hátikva, Givat Simson, Glinka Jaffo 4/19, tel. 83-429 (23 óráig).

1958 II 5 Új Kelet 7

BIZONY IGAZ! EZ A

CIKÓRIA A KÁVEMBA
ARANYAT ÉR

Egy és egynegyedmillió izraeli polgárnak lesz szavazati joga a következő Kneszet-választásokon

Az új szavazók 40 százaléka az olék közül kerül ki —
Törvény készül a választói névjegyzék összeállításáról

Dr. M. Cilán belügyminiszteriumi főtitkár tegnap sajtókonferencián bejelentette, hogy elkészült a „választójoggal rendelkező polgárok lajstromának” törvényjavaslat, amelynek végrehajtása lehetővé fogja tenni a választásoknak a kitű-

zött időponttól számított 80 napon belül való lebonyolítását. Jelenleg 9 hónapra van szükség a választók listájának összeállítására.

Az új törvényjavaslat alapján készült lajstromot évente egyszer fogják kiigazítani a beállott címváltozások, elhalálozások, stb. alapján és az azután teljes éven keresztül lesz érvényben. A lajstromot elérhetővé teszik a lakosság számára, úgy hogy bárki utánanézhessen, rendben vannak-e az adatai benne.

C. Chavon miniszterelnökségi főtitkár elmondotta, hogy míg az első Kneszet-választások alkalmával 506 ezer személynek volt választójoga, az előzetes számítások szerint a jövő évben sorra kerülő negyedik Kneszet-választásokon már egy és egy negyedmillió személynek lesz jogában az urnákhoz járulni. Ahhoz, hogy valakit bevételezzék az első Kneszetbe, 3800 szavazatra volt szükség, a ne-

gyedik Kneszetben pedig egy-egy képviselő már 8600 szavazót fog képviselni.

A legutóbbi választások óta körülbelül 200.000-rel növekedett a szavazásra jogosultak száma, akik közül mintegy 12.000 a nemzsidó választó. Az új választók 40 százaléka a legutóbbi négy év alatt érkezett olék közül való, míg a többiek az ország szülőitől, akik leg-

Egyesült Arab Köztársaság

(Folytatás az 1-ső oldalról.)
véletlenül — állapítja meg a lap. Amint Hitler átcsatolta Ausztriát, úgy kebelezi be Nasser Szíriát és egyúttal felhívta a többi arab államokat is a csatlakozásra. Ezzel megtörtént az első lépés Nasser három szakaszából álló tervének megvalósítására. Először az arab világot kell egyesíteni, ezután kerülne sor az afrikai országokra és végül az egész mohamedán világra. Ma mindez nyári álomnak tűnik, de Hitler óta a szabad világnak nincs joga arra, hogy ne vegye figyelembe a vészjeleket. „A Nyugat jól tenné, ha alaposan tanulmányozná az új helyzetet és minden szükséges lépést megtenné, mielőtt túlkéső lesz”, — figyelmeztet a New-York Times.

A newyorki Daily Mirror, amely Hitler tanítványának

később jövőre érik el a 18-ik életévüket, vagyis a választói jogosultságot. A szavazók számának növekedésére való tekintettel a negyedik Kneszet-választásokhoz 2400 szavazóurnát fognak felállítani.

Külön törvényjavaslatot készítenek, amelynek értelmében a választási lajstromból törölnek bárkit, aki négy éve nem tartózkodott az országban, függetlenül attól, hogy megtartotta-e állampolgárságát, vagy sem.

A választási rendszer esetleges megváltoztatás semmilyen befolyással sem lesz a választók lajstromának összeállítására.

NÉHÁNY SZAVAZATON DÖLHET EL A KERÜLETI VÁLASZTÁSOK ÜGYE

A pártok sürgősen hazarendelték külföldön tartózkodó Kneszet-képviselőiket

A politikai pártok között egyre jobban érezhető feszültség uralkodik a Mápáj ismeretes javaslata kapcsán, hogy az arányos választási rendszerről térjenek át a kerületi választásokra. A javaslat, amely Ben Gurion miniszterelnöktől ered, a Kneszet egyik műltetheti ülésén váratlan támogatáshoz jutott a klálcionista párt részéről. A klálcionisták ugyan nem azonosítják magukat teljesen Ben Gurion

tervével, hogy az országot 120 választási kerületre osszák fel és mindegyik kerület egy képviselőt választson. A klálcionisták kompromisszumos javaslata szerint, amelyet Jozsef Szápir volt miniszter adott elő, még a pártvezetőség jóváhagyására vár, az országot 30 választókerületre osztanák fel és mindegyik kerület három képviselőt választana arányos proporcionalis rendszer szerint, míg további 30 képviselőt országos listán választanának, ugyancsak az arányosság elve alapján.

Amennyiben a Mápáj véglegesen Ben Gurion javaslata mellett dönt, már a közel napokban sor kerülhet a kérdés feletti szavazásra a Kneszetben ezért a többi pártok, amelyek egytől-egyig ellenzik a kerületi választásokat, sürgősen hazarendelték külföldön tartózkodó képviselőiket, mert a nagyszavazati kérdés egy-két szavazat különbséggel dölhet el. A Mápájnak és a pártot támogató araboknak a klálcionistákkal együtt 58 szavazatuk van a kérdésben. Ez azt jelenti, hogy az ellenzék 62 szavazattal rendelkezik, de 6 ellenzéki képviselő külföldön tartózkodik, ami 58:56 arányú szavazatbővséget biztosítana a kerületi választások híveinek.

A kormány szövívje tegnap megcáfolta az egyik reggeli lapnak azt a hírt, amely szerint Ben Gurion miniszterelnök a választási rendszer megváltoztatásáról tárgyalt volna Szápir képviselővel, a klálcionista párt egyik vezetőjével. A hivatalos közlemény szerint a miniszterelnök és a képviselő között létrejött találkozó mások is jelen voltak és a választási rendszer megváltoztatása szóba sem került.

A jeruzsálemi rendőrség szétverte a Neturé Kártá strand-tüntetését

Három rendőr és egy tüntető megsebesült —
Tízennegy embert letartóztattak

Jeruzsálemben tegnap délután súlyos összeütközésre került sor a rendőrség és a Neturé Kártá „fürdőmedence tüntetői” között. Az összeütközés nyomán 14 személyt letartóztattak.

A Neturé Kártá hívei tegnap a délutáni órákban a „szatmári jesivában” jöttek össze, hogy meghallgassák Zlotnik és Eisen rabbik, valamint Jesájahu Scheinberg rabbinak, a Neturé Kártá „külgyminiszterének” beszédeit a fürdőmedence felépítése ellen. Mint ismeretes, a jeruzsálemi Mosávi Germanitban úszómedence épül, amely nyilvános strandként fog szolgálni és a szélsősegesen vallásos elemek szemében és „merénylet a jóerköcs ellen”, mert nők és férfiak együtt fognak fürödni.

A rabbik beszédének meghallgatása után, 4 óra körül többszáz főnyi menet indult meg a város központja felé, élén Ábrám Blau rabbi, a Neturé Kártá vezetője. Gyerekek röpcédulákat osztogattak, amelyek a város vezetését szidalmazták, mert megengedte az úszómedence építését. — A Strauss utcában lévő Hisz-tádrut-épületnél rendőrök egy rendőrtiszt feloszlásra szólította fel a tömeget. Miután a tömeg nem engedelmeskedett, a botokkal felszerelt rendőrök szétütötték

közöttük, mire a tüntetők „Gyilkosok!” és „Náciok!” kiáltások közepette szétszaladtak. Később azonban kisebb csoportok újjászerveződtek és ismét megütköztek a rendőrséggel. Egyes tüntetők követeket dobáltak a rendőrökre, akik buzgón használták botjaikat. A tüntető tömeg végül feloszlott és 14 NetNuré Kártá hívót bekísértek a rendőrségre. Az összetűzés során három rendőr és egy tüntető könnyebben megsebesült. A későbbiben helyezett tüzoltóautókat a rendőrség nem használta fel a tömegnek vízcsekkendőkkel való feloszlására.

Németország izraeli géppisztolyt rendel?

Bonn (AFP). A nyugat-német hadügyminisztérium tegnap közölte, hogy a német hadseregnek többek között izraeli típusú géppisztolyt is ajánlottak fel megvételre. A nyilatkozat hangsúlyozza, hogy eddig nem rendeltek és nem vásároltak ebből a géppisztoly-típusból. A francia sajtóiroda szerint Bonnból a hír terjedt el, hogy a német hadvezetőség különös módon érdekli ez a gépfegyver-típus és nem tartják kizártnak, hogy a kormány rendelni fog ezekből a géppisztolyokból.

Szovjet segélyajánlat Pakisztánnak

Karacsi (Reuter). — A Szovjetunió technikai segítséget ajánlott fel Pakisztánnak. A most ott járó szovjet parlamenti delegáció vezetője, Alexej Benediktov közölte a pakisztáni kormánnyal, hogy a technikai segítséget akár közvetlenül, akár az UNO útján kaphatják meg. Benediktov egyúttal a kulturális kapcsolatok kiépítését is ajánlotta. Az orosz delegátus tegnap sajtókonferencián támadta a bagdadi szövetséget és kijelentette, hogy számos miniszter, képviselő és közéleti ember, akikkel beszélt, ellenzi rakétabázisok felállítását Pakisztánban.

EGY MONDATBAN

Duncan Sandys angol hadügyminiszter a legközelebbi napokban bejelenti a meg egyezés létrejöttét angol rakétabázisok felállításáról. Egy ismeretlen nemzetiségű repülőgépjárat bombákat dobott tegnap néhány havannai cukorültetvényre és hatalmas károkat okozott. Viliam Siroky csehszlovák miniszterelnök egy napos moszkvai tárgyalás után hazatért távolkeleti látogatásáról. A müncheni technikai főiskolán Strauss hadügyminiszter jelenlétében felavatták Nyugat-Németország második atomkísérleti telepét. Amerika délsarkai expedíciójának több gyalogsági és tengerészti társasága az elmúlt napokban látogatást tett a szovjet-expedíció bázisán.

— Beér-Orán hét éves. A Negev melletti Beér-Orán a héten ünnepelték meg a Gádná kísérleti mezőgazdasági települése fennállásának hetéves évfordulóját. A művészeti műsor után „kumzicot” rendeztek a hajnali órákig.

Amerikai megfigyelők a Szovjetunió választásán

New-York (Reuter). — Az amerikai kormány elfogadta a Szovjetunió javaslatát, hogy megfigyelőket küldjön ki a március 16-ikára kitűzött szovjet választásokra, — jelenti a New-York Times. Ezen a napon választják meg az új Legfelsőbb Szovjetet.

A megfigyelők kiküldése egy régebbi kölcsönös megállapodásra támaszkodik, amelynek alapján 1956-ban a Szovjetunió három megfigyelőt küldött az amerikai kongresszusi és elnökválasztásokra.

SZABADLABRA HELYEZTEK SIND NÉMET GIMNAZIUMI TANÁRT.

aki szerint a náci túlkéső zsidót irtottak ki

Karlsruhe (AFP). — A karlsruhei fellebbezési bíróság tegnap helyt adott Ludwig Sind kérdésének és elrendelte szabadlabrahelyezését. A 24 éves gimnáziumi

tanárt azért tartóztatták le, mert náci szellemű és antiszemita kijelentéseket tett. Többek között azt hangoztatta, hogy a náci túlkéső zsidót irtottak ki. Sind azaz kérkedett, hogy ő maga 200 embert gyilkolt meg, nagyrészt oroszokat.

A hatóságok vizsgálatot rendelték el, vajjon Sind tényleg elkövette-e ezeket a gyilkosságokat. Sindet letartóztatták, majd később „megrendült egészségi állapota miatt” kórházba vitték.

„FRANCIAORSZÁG A JÖVŐBEN IS IZRAEL MELLETT FOG ÁLLANI”

Nagyszabású népgyűlés a francia parlamenti küldöttség tiszteletére

Az izraeli-francia barátsági liga a tegnapi virradó éjjel nagyszabású népgyűlést rendezett a telavivi kultúrpalotában az országban tartózkodó 18 tagú francia parlamenti delegáció tiszteletére. A delegátusok közül a tribünön helyet foglalt Gilbert francia nagykövet, Simon Peresz hadügyi államtitkár, J. Cur, Izrael párisi nagykövete, Levánon telavivi polgármester és dr. Chájim Gamzu újságíró, a liga elnöke.

Az egygyűlést Levánon polgármester üdvözlölte, majd Gilbert nagykövet mutatta be a közönségnek héberül a delegátusokat. A küldöttség vezetője, Henry La Forest szenátor, volt légügyi miniszter, a hallgatóság tapsvihara közepette kijelentette, hogy Franciaország a jövőben is Izrael mellett fog állani önállóságának és függetlenségének érdekében. La Forest elmondta, hogy a francia léghaderőnek már a Mystereknél is modernbb gépei vannak, amelyeket szívesen fog Izrael rendelkezésére bocsátani. „Segítettünk Izrael megszületésében és ezért felelősek vagyunk a gyermek-állam fejlődésért” — mondotta a szónok.

Sibary néger szenátor beszédében élesen kilelt az olék ellen, akik Franciaországot kolonialis nagyhatalomnak tekintik és rámutatott arra, hogy a francia parlamentben és szenátusban több mint száz színes képviselő ül. „En ma filozófiát adok olék fehér embereknek a Sorbonne egyetemen — mondotta a néger szenátor — és ha nem lettek volna a francia kolonizátorok, akkor valószínűleg a máglyán égett volna olék, mert az én törzsem

Ol halálos ítéletet kérnek a Husszein elleni lázadók perében

Amman (AFP). — A Söchemben folyó tömegperben, amelyben a Husszein elleni lázadás résztvevőit állították bíróság elé, az államügyész tegnap halálos ítéletet követelt 5 vádlott ellen a 37 közül, akik a vádirat szerint egy fegyveres banda tagjai voltak és a királyság megbuktatására törekedtek. Ezen kívül fegyvercsempészéssel, szabotázzsal és kommunista szervezkedéssel vádolják őket.

A vádirat hangsúlyozza, hogy a fegyvereket Szíriából csempészték.

Ma avatják fel a negevi új rádiótelefonvonalat

Több miniszter és vendégek jelenlétében ma délután avatják fel Szde Bokérben ünnepélyes körülmények között az új rádió-telefonvonalat, amely hat délvideki települést kapcsol az ország telefonhálózatába. A közeljövőben további 9 település kerül telefonösszeköttetésbe az ország többi pontjaival. Ezeknek a településeknek eddig csak távirati összeköttetésre szolgált a rádió-telefon.

Az ujonnan felszerelt hálózat központja Beér-Séván van.

Hol a trónörökös?

A kairói propaganda nagy zajjal kiáltotta világá Mohamed el Badr emir jemeni trónörökös érkezését, akitnek közelíne kellett volna Jemen csatlakozását az új Arab Köztársasághoz. Kiderült, hogy a jemeni trónörökös nem érkezett meg Kairóba, sőt eddig egyáltalán nem hagyta el Jement, ahová csak a múlt héten tért vissza nemzetközi körútjáról. Jemen kairói követésége mélyen hallgat Badr állítólagos látogatásáról.

nevezte Nassert, megjósolja, hogy Egyiptom meg fogja kísérni Szudán bekebelezését.

Az UNO-nak is fejtörést okoz az új arab állam, mivel egyiptomi körök már közölték, hogy az új alkotmány lehetővé teszi Egyiptom és Szíria külön UNO-delegációinak fenntartását. Lehetséges, hogy az ősi közgyűlésnek kell majd döntenie arról a magában nemében páratlan követelésről, hogy egy országnak két delegátusa legyen az UNO-ban.

Csehszlovákia az első kommunista állam, amely hivatalosan nyilatkozott a két arab ország egyesüléséről. A kairói cseh követ kijelentette, hogy kormánya melegen üdvözlözi az új egységes köztársaság létrehozását. Averof görög külügyminiszter Nasserhez intézett sürgönyében szerencsekívánatait fejezte ki és annak a reményének adott kifejezést, hogy az egyesülés „hozzá fog járulni a béke biztosításához.”

A francia külügyminisztérium szövívje tegnap kijelentette, hogy az új arab köztársaság létesülése komoly veszélyeket rejt magában az egész Közelkeletre nézve. Franciaország azonban egyelőre nem akar végleges véleményt alkotni.

Tel-Aviv, (Az Új Kelet katonai tudósítójától). — Egyiptom és Szíria politikai egyesülésével a két ország

ORTHOPADICA STEINER, Tel-Aviv, Brenner-utca 3. Betétek, gumiharisnyák, pedikűr, sérvkötők.

VILLANTBOILERER, vízvezeték-szerelés, garanciával, GYENES, T. A., Sheinkla 61. Tel. 67080. Praktikus ajándéktárgyak.

Beér-Seva és a Negev lakosainak

Ma, szerdán, 1958 február 5-én nyílik meg beér-sevai megbizottunknál a „REHITÉ ESHÉL”-nél (A. Fleischer), Keren Kájjetmet Lejiszrael u. 116. sz. a., a

Mefi NATANJA
ELSŐ

bútorkiállítás BEER SEVAN.

A kiállítás minden látogatója díjmentesen vesz részt a sorsoláson.

A nyeremény - „Mefi Arisztokrát” rugós matrac.

Jöjjenek el tömegesen! ♦ Belépés díjtalan.